

**Pirkanmaan tulevaisuuden sote-keskus
kehittämisohjelma (PirSOTE)**

Oma-arvioinnin raportointi

Pirkanmaan hankealue

12.1.2024

1. Palveluiden yhdenvertaisen saatavuuden, oikea-aikaisuuden ja jatkuvuuden parantaminen

Hankkeen tulostavoitteet ja prosessitavoitteet

Palveluiden yhdenvertaista saatavuutta, oikea-aikaisuutta sekä jatkuvuutta tavoiteltiin Pirkanmaalla kolmen keskeisen kehittämisen näkökulman kautta. Näkökulmat ovat oikea palvelurakenne, ehkäisevät ja matalan kynnyksen psykososiaaliset palvelut kaikille ikäryhmille sekä monipuolinen palveluvalikoima. Näiden hyötytavoitteenäkökulmien kautta valmisteltiin kokonaisuus kymmenestä työpaketista, joiden toteuttamiseen edettiin prosessitavoitteiden kautta.

Työpaketit ja niiden sisäiset prosessitavoitteet ovat:

1. Sotokeskuksen avosairaanhoidon uudistaminen
2. Digitaalisten palveluiden käyttöönotto perustasolla
3. Suun terveydenhuollon saatavuuden ja vaikuttavuuden parantaminen
4. Perustason päihde- ja mielenterveyspalveluiden vahvistaminen
5. Kuntoutuksen saatavuuden parantaminen
6. Ikäihmisten palvelut
7. Perhekeskuspalvelut osaksi sote-keskuspalvelua
8. Lastensuojelun yhdenmukaiset toimintakäytännöt ja saatavuus
9. Maksuton ehkäisy
10. lasten ja nuorten psykososiaalisten menetelmien vahvistaminen perustasolla

Arvioinnin mittarit/kriteerit

Kriteerit, joilla hankkeen tavoitteiden toteutumista arvioitiin, on kuvattu erillisessä arviointiliitteessä.

Tiedonkeruun ja arvioinnin menetelmät

Oma-arvioinnin tietoja kerättiin asiakas- ja potilastietojärjestelmistä, kuntatoimijoille, substanssiverkostoille ja sidosryhmille osoitettujen kyselyjen, asiakaspalautteiden sekä oman hanketyön kautta.

Arviointia toteutettiin analysoimalla saatua tietoa suhteessa hankkeen hyöty- ja prosessitavoitteisiin.

Lähtötilanteen arvioinnin tulokset

Lähtötilanteen arvioinnin tulokset löytyvät erillisestä excel-liitteestä.

Tehdyt kehittämistoimenpiteet ja prosessitavoitteiden seurannan ja arvioinnin tulokset

Toimenpide-> tilanne syksy 2023

Tehdyt kehittämistoimenpiteet työpaketti 1, Sotokeskuksen avosairaanhoidon uudistaminen:

- uusien tiimimallien käyttöönotto -> Seurantakyselyssä kaikissa organisaatioissa lääkäri konsultoitavissa hoidon tarpeen arvioinnissa, 14/26 yksikössä lääkäri samassa tilassa fyysisesti. Pirkanmaan kunnista tai ns. vanhoista yhteistoiminta-alueista 14/15 kävivät kehittämiskoulutuksen (Hyvä vastaanotto 2.0 tai PirSOTEn saatavuusvalmennus) hankkeen aikana. Hoidon jatkuvuutta seurataan COC-indeksillä. Pitkäaikaisen hoidon asiakkaille on määritetty hoidon/palvelun koordinaattori (omatyöntekijä) 17/26 yksikössä. Ohjeistukset omatyöntekijän nimeämiseen ja merkitsemiseen tehty Mediatrin ja Lifecaren osalta. Terveys- ja hoitosuunnitelmien määrästä ei nykyisellään saada luotettavaa dataa; tehosu työväliseen käyttöönotto on kesken ja jatkuu RRP-hankkeessa. Tehosu-työväliseen käyttöön koulutettiin 252 sote-asemien ammattilaista marraskuun 2023 loppuun mennessä. Seurantakyselyn mukaan 10/26 käyttää Pirkanmaan pitkäaikaissairauksien seurantasuosituksia. Hoituki-sovelluksen ja yhdessä kehitettyjen hoito-ohjeiden myötä mahdollisuus yhtenäiseen hoidon tarpeen arvion tekemiseen. Seurantakyselyn mukaan 25/26 käyttää Hoitukea hoidon tarpeen arvioinnin tukena. Kirjaamista tuettu niin koulutuksin kuin HTA-Moodle-koulutuksen rakentamisen osalta.
- kehitetään FT suoravastaanoton yhtenäistä mallia (mallin kuvaus + käyttöönoton tarkistuslista/keittokirja). -> Malli on valmis. Vuoden 2023 aikana suoravastaanottomallin käytäntöjä on yhtenäistetty mm. hoitoon ohjautumisen sekä fysioterapeutin sairauslomakirjoitusoikeuden osalta. Myös Hoituki-alustalle on viety Pirhan fysioterapeutin suoravo-ohjeistukset sekä hoidon tarpeen arvioijien työn tukemiseksi laaditut ohjautumisen ohjeet ja prosessikuvaus.
- Asiakkaiden sekä asiakkuuksien segmentoinnin hyödyntäminen ja kehittäminen -> OmaSuuntiman kehitystyö 1-9/23. Segmentoinnin kehittäminen on myös osana terveys- ja hoitosuunnitelmatyötä ja sen prosesseja.
- Kotikuntoutusmallin kehittäminen ja käyttöönoton jatkaminen -> toimintamalli on käytössä. Toimintamalliin on lisätty asiakkaan polku ja terapiajakson pituus on määritelty kestolle 0-3kk. Myös kotikuntoutukseen ohjautumisen perusteet on kuvattu. Arkikuntoutuksen määritelmistä on tuotettu ohje, joka on jaettu alueille. Rai-mittarin kehittäminen siirtyi hyvinvointialueelle siirryttäessä PirKOTI-hankkeen vastuulle.
- Suuntiman käyttöönoton tukeminen -> Omasuuntiman käyttöä edistettiin ikäihmisten matalan kynnyksen palveluissa eli lähitoreilla. Toimintakyky ja kuntoutus -kysymyksiä sekä ikäihmisten ohjaus- ja neuvonta -asiakkuuspolkuja pilotoitiin Tampereen lähitoreilla 19.4 – 15.12.2022, jolloin tehtiin yhteensä 45 Omasuuntimaa (tällöin vielä nimeltä Suuntima). Omasuuntimoiden määrä ajalla 1.1.-30.11.2023 oli 112 kpl koko Pirhan alueella. Lisäksi tehtiin yhteistyössä muiden ammattilaisten kanssa mm. aikuisten sosiaalityön, aikuisten suun terveydenhuollon ja verenvainepotilaan asiakkuuspolut.
- Otetaan käyttöön digitaaliset palvelut ja kehitetään toimintamalli, jolla episodiasiakkuudet ja omatoimiasiakkuudet ohjataan ensisijaisesti sähköisiin palveluihin -> Chat ja videovastaanottojen mahdollisuus on käytössä kaikilla soteasemilla. Sähköiset viestit asiakkaalta ammattilaiselle odottavat digiklinikkaratkaisua. Nettiterapiat lääkärin läheteellä koko alueella.
- Integroidaan Suuntima-palvelu osaksi potilastietojärjestelmää ja Omaoloa -> Omasuuntimaa ei integroitu osaksi potilastietojärjestelmää eikä Omaoloa.

Tehdyt kehittämistoimenpiteet työpaketti 2, Digitaalisten palveluiden käyttöönotto perustasolla:

- Sähköinen yhteydenotto palveluihin -> Palvelutietovarannon palvelut ja asiointikanavat kuvattu rakenteisesti. Pirkanmaan neuvoloihin sähköinen ajanvaraus, luotu yksi yhtenäinen sähköisen asioinnin portaali, edistetty ryhmäajanvarausten toimintamallia, toteutettu sähköisten palvelujen kuntakiertue, luotu hyvinvointialueen asukkaan sote-digituen malli
- Laajennetaan digitaalisia etävastaanottoja ja etäkonsultaatioita -> kehitetty konsultaatiomalleja yhdessä toiminnan kanssa.
- DigiFinlad-tuoteperhe -> Omaolon oirearvioiden täyttömäärät ajalla tammi-marraskuu 41 335. Omaolossa tehtyjen ajanvarausten määrä vähäinen puutteellisten potilastietojärjestelmäintegraatioiden vuoksi ja koska ajanvarausmahdollisuus oli käytössä vain osassa yksiköistä ja oirearvioista. Omaolon sähköisen terveystarkastuksen asiointeja 1.1.-13.12.23 ajalla 1297. Kesällä 2023 käyttöön Omaolon 5. lk terveystarkastuksen esitietolomake vanhemmalle, opiskeluterveydenhuollon terveystarkastuksen esitietolomake ja 1,5-vuotiaan terveystarkastuksen lomake. Käyttöönotto keskeytettiin, kun Omaolo irtisanottiin lokakuussa 2023. Omaolon ammattilaislähtöisiä hyvinvointitarkastuksia 1.1.-13.12.23 ajalla 115.
- Terveyskylä-tuoteperheen käyttöä edistetty -> Digitaalisten palvelujen kehityksen painopisteinä Pirkanmaan hyvinvointialueella ovat digiklinikka ja kotiin vietävät digipalvelut. Digiklinikka on tarkoitus käynnistää laajamittaisesti 1.5.2024 alkaen ja palvelukysyntää pyritään ohjaamaan nimenomaan digiklinikkaan. Muiden digipalvelujen tarvetta on arvioitu palvelujen selkeyden ja kustannustehokkuuden näkökulmasta ja irtauduttu Terveyskylän Omapolku-ohjelmiston ja digihoitopolkujen käytöstä 1.7.2023 alkaen. Ylläpitosopimus päivitettiin muutoksen mukaiseksi keväällä 2023.
- Päivystysapu 116117 aloittanut -> päivystysapu toiminnassa
- Videovälitteiset ja chat -palvelut-> Luotu videovastaanottojen systemaattisen edistämisen toimintamalli ammattiryhmittäin. Luotu uuden chat-palvelun perustamiseen toimintamalli. Käynnistetty hyvinvointialueen neuvolachat.
- Sähköisten todistusten ja lausuntojen käyttöönotto -> tuotettu sähköisiä lomakkeita kolmessa prioriteetissa
- Elintapaohjauksen, yhteisötoimijoiden ja perhekeskuksen digitaalinen palvelutarjotin -> luotu digilähitori, Kaikki 23 kuntaa ovat julkaisseet "Hyvinvointia elintavoilla" verkkosivustona työikäisten elintapaohjauksen palvelutarjottimen.
- Maakunnallinen asiakaspalautejärjestelmä -> toteutettu erilaisia asiakaspalautepilotteja
- OmaPirkanmaa: tarkastellaan digisotekeskus ja OmaPirkanmaa suunnittelutyön edistymistä erillisen suunnitelman mukaan-> mallinnettu Pirkanmaan hyvinvointialueen digitaalisten palvelujen tasot

Tehdyt kehittämistoimenpiteet työpaketti 3, Suun terveydenhuollon saatavuuden ja jatkuvuuden parantaminen:

- Suun terveydenhuollon työnjaon kehittäminen -> Hanke on tukenut uutta organisaatiota muodostamaan suun terveydenhuollon kokonaisuutta ja siten ollut viemässä aiemmin jo kehitettyjä toimintamalleja käytäntöön. Innokylässä kuvattuna toimintamallit lasten ja nuorten osalta.
- Alueellisen yhteistyön ja koulutusyhteistyön lisääminen -> Työ jatkunut suunnitellusti.

- *Paljon palveluita tarvitsevien asiakkaiden hoidon ja palveluiden koordinointi sekä asiakassegmentointi -> Jatkokehitetty Pirkanmaan seurantasuositus huomioimaan suun th tarpeet aiempaa paremmin. Toimintamallit kuvattu kaikki Innokylään.*
- *Vaikuttavuustietoa kerätään toiminnan kehittämiseksi terveyshyöty ja ”asiakas keskiöön” toimintamallin näkökulmista-> NHG:n laatu- ja vaikuttavuusmittaristo koulutetaan koko suun th henkilöstölle. Systemaattisen tiedon keruu on hyvinvointialueen tietojohtamisen näkökulmasta odottamassa muiden tietotarpeiden kehittämistä, jotka priorisoitu edelle.*
- *Suun th:n tiiviimpi integrointi osaksi sote-palveluihin -> Suun terveydenhuolto on ollut mukana monialaisen yhteistyön toimintamallin laadinnassa ja muiden ammattiryhmien edustajia on ollut mukana suun terveydenhuollon toimintamallien laadinnassa, mikä on lisännyt suun th:n integraatiota muihin sote-palveluihin.*

Tehdyt kehittämistoimenpiteet työpaketti 4, Perustason päihde- ja mielenterveyspalveluiden vahvistaminen:

- *Perustason osaamisen vahvistaminen mielenterveys- ja päihdetyöhön -> mielenterveyden työkalupakkikoulutuksia on jatkettu vuoden 2023 aikana.*
- *Jatketaan monialaista perustason välisen yhteistyön ja integraation kehittämistä ottamalla käyttöön konsultaatiomallit kaikkien keskeisten toimijoiden välillä -> Psykiatrian selvitystyöhön osallistumisen kautta tuotu hankkeen kehittämää konsultaatiomallia osaksi organisaatiota.*
- *perustason päihdepalvelujen kehittäminen lisäämällä matalan kynnyksen palveluita-> Vastaanotto toimintaan kaikille soteasemille on palautettu oma päihdepotilaiden hoito pois keskitetyistä ratkaisuista. Varsinaisia erillisiä matalankynnyksen palveluita ei ole organisaatiolähtöisesti haluttu kehittävää vaan nimenomaan ideologialla "mielenterveys ja päihdeasiakkaat kuuluvat kaikille terveydenhuollossa"*
- *Perus- ja erityistason integraation kehittäminen -> Psykiatrian selvitystyöhön osallistumisen kautta tuotu hankkeen kehittämää konsultaatiomallia osaksi organisaatiota. Lisäksi päihdesairaanhoidajan konsultaatiokanavan taakse tuotettu psykiatritukea.*
- *Etä-, liikkuvien- ja digitaalisten palveluiden sekä sähköisen asiainnin kehittäminen -> Osana muuta vastaanotto toiminnan toimialueen etäasioinnin kehittämistä. Päihdesairaanhoidajan konsultaatiochat ja etänä tapahtuvat psykiatrian konsultaatiot.*
- *Psykososiaalisten menetelmien saatavuuden parantaminen ja käyttöönotto: lapset, nuoret, työkäiset ja ikääntyneet -> Yhteistyötä Viva-hankkeen (lapset ja nuoret) sekä PsySos-hankkeen (työkäiset ja ikääntyneet) välillä.*
- *Päihdepalveluketjun juurruttaminen perustason ammattilaisten tietoon ja käyttöön -> Edistetty, mutta vaatii työtä edelleen*
- *Vaikuttavaksi osoitettujen, palveluvalikoimaan kuuluvien hoito- ja kuntoutusmuotojen saatavuuden laajentaminen -> Edistetty, mutta vaatii työtä edelleen, odottaa psykiatrian selvitystyön toimenpiteitä*

Tehdyt kehittämistoimenpiteet työpaketti 5, Kuntoutuksen saatavuuden parantaminen:

- *Kuntoutuksen integrointi osaksi sote-palvelujen hoitoketjuja. Kuntoutuksen yleisen pirkanmaalaisen toimintamallin suunnittelu -> Pirkanmaalle on luotu THL:n kuntoutuksen yleistä toimintamallia mukaillen Pirkanmaan kuntoutuksen yleinen toimintamalli, joka pohjautuu*

Kuntoutuksen uudistamisen toimintasuunnitelmaan. Yleisen toimintamallin mukaisesti on kehitetty muita kuntoutuksen alaprosesseja ja toimintamalleja, huomioiden kuntoutustarpeen tunnistamisen, arvioinnin, suunnitelman, päätökset, palvelut ja etuudet, kuntoutujan ympäristöä koskevat toimenpiteet, prosessin seurannan ja arvioinnin. Myös ikäkohtaisia kuntoutuspalveluiden kehittämiseen liittyviä erityistarpeita on huomioitu esim. lasten ja aikuisten hyvän arviointi- ja terapiasuunnitelman laatimisen ohjeissa.

- 1) Biopsykososiaalisen kuntoutustarpeen ja työkyvyn tuen tarpeen tunnistamisen parantaminen. 2) Toiminta- ja työkyvyn arviointeja ja kuntouttavaa työtoimintaa toteuttavien työntekijöiden nivominen monialaisiin asiakasprosesseihin. 3) Järjestötoiminnan hyödyntäminen osana kuntoutuksen prosessia. 4) Otetaan käyttöön vastuullisen asiakasohjauksen malli. -> sosiaalihuollon toiminnallinen muutosprosessi edistänyt kuntoutusta osana työkyvyn tukea.
- Fysioterapian suoravastaanottomallin käyttöönotto kaikissa sote-keskuksissa sisältäen tule-suoravastaanottokoulutuksen. -> Fysioterapeutin suoravastaanottomalli on vakiintuneessa käytössä koko Pirkanmaalla. Vuoden 2023 aikana suoravastaanottomallin käytäntöjä on yhtenäistetty mm. hoitoon ohjautumisen sekä fysioterapeutin sairauslomakirjoitusoikeuden osalta. Myös Hoituki-alustalle on viety Pirhan fysioterapeutin suoravastaanotto-ohjeistukset sekä hoidon tarpeen arvioijien työn tukemiseksi laaditut ohjautumisen ohjeet ja prosessikuvaus.
- Kotikuntoutusmallien käyttöönoton jatkaminen. Pirkanmaalaisen kotikuntoutusmallin kehittäminen ja toimeenpano. Mallin nivominen kotona asumista tukevien palvelujen kokonaisuuteen. -> Kotikuntoutuksen toimintamalli on Pirhassa yhteisesti käytössä. Toimintamalliin on lisätty asiakkaan polku ja terapiajakson pituus on määritelty kestolle 0-3kk. Myös kotikuntoutukseen ohjautumisen perusteet on kuvattu Pirhassa. Arkikuntoutuksen määritelmistä on tuotettu ohje, joka on jaettu alueille. Rai-mittarin kehittäminen siirtyi hyvinvointialueelle siirryttäessä PirKOTI-hankkeen vastuulle.
- Etäkuntoutusta ja kuntoutusta tukevien etäkonsultaatiopalvelujen kehittäminen. -> Videovastaanottojen käyttöönoton tukemiseksi tehtiin syksyllä 2023 tehostettu käyttöönottoprosessi. Siinä kerättiin avokuntoutuksen ammattilaisilta lukumääriä toteutuneista videovastaanottoista, tavoitteena tehdä 1-5 videovastaanottoa per avokuntoutuksen fysioterapeutti. 10/2023 aikana tehtiin yhteensä 19 videovastaanottoa ja tarjottuja aikoja oli 84. Myös sähköisen ajanvarauksen tuotteita on valmisteltu ja tuotteet on tarkoitus ottaa käyttöön heti kun Pirhan sähköinen järjestelmä ne mahdollistaa. Sähköinen ajanvaraus helpottaa ammattilaisen työtä, kun ajanvarauksen ja päätöksen videovastaanottokäynnistä tekee asiakas.
- Toimintakykylähtöisen mallin kehittäminen lääkinnälliseen kuntoutukseen. Mallin jalkauttaminen. Lääkinnällisen kuntoutuksen myöntämisen prosessien yhtenäistäminen alueellisesti. Lääkinnällisen kuntoutuksen käytäntöjen maakunnallinen kehittäminen. -> Lääkinnällisen kuntoutuksen kehittäminen eteni suunnitellun mukaisesti. Pirkanmaalle on kehitetty mm. lääkinnällisenä kuntoutuksena hankittavien kuntoutuspalveluiden toimintamalli. Lisäksi on kehitetty työntekijöiden ohjeet lasten ja aikuisten hyvän arviointi- ja terapiasuunnitelman laatimiseksi.
- Selvitetään Promis-toimintakykymittarin soveltuvuutta ryhmämuotoisessa terapiassa fysioterapian tule-potilailla. Mittaus toteutetaan interventiotutkimuksena ennen ja jälkeen ryhmäterapiassa. -> Tampereella kerättiin n. 80 asiakkaan aineisto syksyn 2022-kevään 2023 aikana. Aineisto on luovutettu ohjeiden mukaisesti THL:lle. Aineiston keruuta haastoivat myöhemmin

alkanut valtakunnallinen aineistonkeruu sekä tekniset aineiston sähköiseen siirtoon liittyvät haasteet.

Tehdyt kehittämistoimenpiteet työpaketti 6, Ikäihmisten palvelut:

- Työpaketti 6:n toteutus siirtyi vuoden 2022 alussa osaksi Tulevaisuuden kotona asumista tukevat palvelut Pirkanmaa -hanketta (PirkOTI)*

Tehdyt kehittämistoimenpiteet työpaketti 7, Perhekeskus osaksi sote-keskuspalvelua:

- Maakunnallisen perhekeskustoimintamallin suunnitelma -> Perhekeskuksen johtamisrakenne ja toimenpide kokonaisuus valmis. Perehdytyksen ja käyttöönoton tueksi valmistuneet perhekeskuksen käsikirja ja verkkotreeni.*
- Sähköisen perhekeskuksen sisältöjen kehittäminen -> Kartoitettu Pirkanmaan oman sähköisen perhekeskuksen alustan toiminnallisuuksia. Tekninen toteutus on suunnitteluvaiheessa. Lasten, nuorten ja perheiden digipalveluita pilotoitu hyvinvointialueella esim. perhepolku verkkokurssi, neuvolachat, pyydä apua lomake, pyydä apua chat, lapsiperheiden kotipalvelun hakulomake ja suun terveystarkastus videovastaanotolla. Digipalveluiden kehittämisen painopisteet on valittu, joita ovat videovastaanotot, sähköiset lomakkeet, sähköinen ajanvaraus, digitaaliset palvelupolut sekä perhekeskuksen uudenlaiset digitaaliset asiointimahdollisuudet kuten etäryhmät ja monialainen chat.*
- Laaditaan suunnitelma monialaisesta kumppanuudesta kunnan, järjestöjen, seurakuntien ja Kelan kesken-> Monialaisen kumppanuuden suunnitelmaa on laadittu ja kehitetty yhdessä monialaisesti kaikkien perhekeskusorganisaatioiden ja kehittäjäasiakkaiden kanssa.*
- Lapsivaikutusten arvioinnin ja lapsibudjetoinnin käyttöönotto -> Lapsivaikutusten koordinoitiehdotus valmis.*
- lasten, nuorten ja perheiden osallisuuden edistäminen-> Kokemusasiantuntija malli valmis, ilmiölähtöisen työskentelyn ja osallisuuden toimintamalli valmis.*
- Systemisen työotteen osaamisen vahvistuminen perustason palveluissa. Lisäksi perhekeskuksen koordinaatiomallin kehittäminen sekä systemisen perhekeskuksen vahvistaminen asiakastyössä ja kehittämisen toiminnassa -> Systemisen toimintamallin koordinoitimalli valmis.*
- Lapset puheeksi -menetelmän maakunnallisen osaamisen vahvistuminen-> Lapset puheeksi menetelmän verkosto koostuu monialaisista toimijoista ja koordinoitimalli siihen valmis.*
- Vahvistetaan perheiden varhaista tukemista tukemalla Vavu-työmenetelmän käyttöönottoa-> Varhaista vuorovaikutusta tukeva haastattelu on ohjattu ottamaan käyttöön ja toimintamalleista on keskusteltu. Malli sisältyy vanhemmuuden tuen portaiden kuvaamiseen perhekeskuksen toimintasuunnitelmassa. Vavu-menetelmä jäänyt hankkeen aikana laajasti käyttöönottamatta.*
- Matalan kynnyksen asiakasohjausmallin kehittäminen -> Osallistuttu geneerisen asiakasohjausmallityöhön*
- edistetään sujuvia monialaisia palveluprosesseja. Integroidaan perhekeskustoimintamalli osaksi sote-keskusta ja vahvistetaan edelleen sekä peruspalveluiden että erityispalveluiden kaksisuuntaista integraatiota ->Osallistuttu yhteiseen konsultaatiomallityöhön sosiaalihuollon toiminnallisen muutosprosessin johdolla. Minun tiimini- teams kanavilla on mahdollista konsultoida tiimitoimintaan liittyen. Konsultaation kehittämiseen muun muassa chat-konsultoinnin avulla.*

- *Monialaisten maakunnallisten varhaisen tuen toimintamallien ja työtapojen käyttöönotto: a) vanhemmuuden ja parisuhteen tuen muodot, b) vaativien eropalvelujen toimintamuodot, c) perhe- ja lähisuhdeväkivaltatyön maakunnallinen toimintamalli, d) nepsy-palveluiden maakunnallinen toimintamalli ja osaamisen vahvistaminen, e) vähävaraisten lapsiperheiden tukipalvelut-> Vanhemmuuden tuen portaattimalli valmis, vaativien eropalveluiden verkosto toiminnassa ja toimintamalli vaativiin erotilanteisiin käytössä, Nepsy palvelupolun asiakaskokemusosuus valmis, adhd-hoitopolun maakunnantason diagnosoinnin yhdenmukaistaminen käynnistynyt, nepsy palvelupolun toteutussuunnitelma tehty, erilaisia vanhemmuuden tuen kokeiluita toteutettu, Perhepolkumallin kouluttajat koulutettu perhekeskustasoisesti ja asukkaille suunnattu verkkokoulutus otettu käyttöön, perheasioidensovittelun maakunnallinen malli valmis*
- *Opiskeluhuollon palveluiden saatavuuden vahvistaminen -> pyritty vahvistamaan saatavuutta eri toimenpitein*
- *Nuorten matalan kynnyksen mielenterveys- ja päihdepalveluiden vahvistaminen -> Työ aloitettu ja saatu osittain konkretisoitua.*

Tehdyt kehittämistoimenpiteet työpaketti 8, Lastensuojelun yhdenmukaiset toimintakäytännöt ja saatavuus:

- *työpaketin toimenpiteet -> Rekrytointihaasteet ja lastensuojelun suunnittelijan siirtyminen palvelulinjalle haastoi toimenpiteiden toteutusta. Kriittiset tehtävät jatkettiin kuitenkin hankkeessa loppuun ja kokonaisuuksia vietiin eteenpäin yhdessä muiden perhekeskuskehittäjien kanssa*

Tehdyt kehittämistoimenpiteet työpaketti 9, Maksuton ehkäisy:

- *Panostetaan maksuttoman ehkäisyn järjestämistapojen ja toimintamallien yhtenäistämiseen ja henkilöstön osaamisen parantamiseen. -> Käyttöön otettu koko Pirkanmaan hyvinvointialueen laajuinen toimintamalli alle 25-vuotiaiden maksuttomaan ehkäisyyn. Hoitopolku sisältää ammattilaisen ohjeet ehkäisyvalmisteiden tilaamiseen, säilytykseen ja jakeluun, ehkäisyn esitietolomakkeen sekä, ohjeet kirjaamiseen tilastointiin, ehkäisyn aloitukseen ja seurantaan. Henkilöstöä on koulutettu maksuttoman ehkäisyn hoitopolun käyttöönottoon sekä raskauden ehkäisyn toteuttamiseen liittyen, pitäen sisällään osaamisen vahvistamisen ehkäisymenetelmien valinnassa, yksilöllisessä riskien arvioinnissa ja kliinisessä toiminnassa.*
- *Luodaan alle 25-vuotiaiden maksuttoman ehkäisyn hoitopolku yhteistyössä kaikkien Pirkanmaan kuntien kanssa. -> Maksuttoman ehkäisyn tavoitteet saavutettu ja käyttöön otettu maksuttoman ehkäisyn hyvinvointialueen laajuinen hoitopolku toteuttaa alle 25-vuotiaiden maksutonta ehkäisyä.*

Tehdyt kehittämistoimenpiteet työpaketti 10, Lasten ja nuorten psykososiaalisten menetelmien vahvistaminen perustasolla

- *koulutettiin opiskeluhuollon ammattilaisia varhaisen tuen IPC-menetelmän käyttöön,*
- *koulutettiin lasten- ja nuorisopsykiatrian, nuorisovastaanottojen sekä perheneuvoloiden ammattilaisia Cool Kids-menetelmän käyttöön sekä tuettiin näiden menetelmien käyttöä ja käytön jatkuvuutta.*
- *toteutettiin koulutuksia lasten ja nuorten ahdistuksesta ja masennuksesta myös laajemmin ammattilaisille.*

- lisättiin tietoa lasten ja nuorten masennuksen ja ahdistuksen tunnistamisesta ja tuotiin menetelmiä ammattilaisten, lasten, nuorten ja vanhempien tietoisuuteen.
- luotiin malli pysyvälle toiminnalle (menetelmäosaamiskeskus).

Tulostavoitteiden seurannan ja arvioinnin tulokset

Tulostavoite -> tilanne syksy 2023

Tulostavoitteet työpaketti 1, Sotokeskuksen avosairaanhoidon uudistaminen:

Asiakas saa hoidon/palvelun määritetyssä tavoiteajassa (7 vrk)

- lähtötilanne: Perusterveydenhuollon avosairaanhoidon lääkärin kiirettömän käynnin odotusaika yli 7 pv hoidon tarpeen arvioinnista, 49,2% toteutuneista käynneistä (maaliskuun 2020 tilanne)
- tilanne syksy 2023: Pth avosairaanhoidon lääkärin kiirettömän käynnin odotusaika yli 7 pv varhaisimmasta kontaktista hoitoon AvoHilmon mukaan 61% toteutuneista käynneistä. Eli 39% pääsee alle 7vrk:ssa kiirettömään hoitoon (tieto raportoitu 95%:sti). Vastaavasti sairaanhoitajat/terveydenhoitajat pääsee hoitoon alle 7 vrk:ssa 65%. Luvuissa on selvää laskua edelliseen vuoteen verrattuna, mutta tilanteessa tulee huomioida myös muuttunut toimintatapa ja hoidontarpeen arvioinnin ratkaisukeskeisyys.

Asiakas saa tule-oireeseen avun saman tai seuraavan vuorokauden sisällä ja palautuu työ- ja toimintakykyiseksi nopeammin. Lääkäriaikoja vapautuu samassa suhteessa kuin fysioterapeutilla on suoravastaanottoaikoja.

- lähtötilanne: Fysioterapian suoravastaanottomalli käytössä 15/15 sotokeskuksessa, malli 11/15 hoitoketjun mukainen. 7/15 sote-keskuksessa suora vastaanottoaikojen täyttöaste toistaiseksi alhainen. 13/15 sote-keskuksessa ft.n suoravastanoton hoitoon pääsy alle 7vrk (3/22 tilanne).
- tilanne syksy 2023.: Fysioterapeutin suoravastaanottomalli on vakiintuneessa käytössä koko Pirkanmaalla 15/15 alueella. Fysioterapeutin suoravastaanotolle pääsyn ka. oli 9/23 5,4vrk (Sd 0-14vrk). Suoravastaanottoon erikoistuneita fysioterapeutteja on Pirhassa n. 59.

Kotikuntoutusmalli: Asiakas asuu kotona pidempään toimintakykyisenä, laitospäästämisen tarve vähenee

- lähtötilanne: Pirkanmaan kotikuntoutusmalli valmistunut 12/2021. Seurantakyselyssä 15/15 alueella Pirkanmaan kotikuntoutusmalli on käytössä, osassa malli sovelletusti.
- tilanne syksy 2023: Kotikuntoutuksen toimintamalli on Pirhassa yhteisesti käytössä.

Asiakkuuksien segmentointi on käytössä ja palvelun käyttö on sujuvaa asiakkaan ja ammattilaisen näkökulmasta.

- lähtötilanne: Tk-johdon kyselyssä 9/15 organisaatiossa segmentoidaan asiakkaat lyhyt- ja pitkäkestoisen hoidon/palvelutarpeen mukaan
- tilanne syksy 2023: Tietojohdantamisen keinoin opittu ymmärtämään laajempia kokonaisuuksia segmentoinnin osalta ja tunnistettu erityistä hoitovelkaa alueella. Yksittäisen asiakkaan kohdalla segmentointi ei ole toteutettu suunnitellusti mm. OmaSuuntiman alasajon myötä.

Asiakkaan asiantuntemus omahoidossa on hyödynnetty. Asiakas saa palvelutarpeen ja hoidon vaativuuden mukaiset palvelut.

- lähtötilanne: Tk-johdon kyselyssä Suuntima käytössä 8/15 organisaatiossa (6 yksittäinen potilasryhmä, 5 monipalveluasiakkaat, 3 pitkäaikaisen palvelutarpeen asiakkaat. Suuntimia tehty 1-10/2020 yhteensä 1495 kpl.
- tilanne syksy 2023: Omasuuntimoiden määrä ajalla 1.1.-30.11.2023 oli 112 kpl koko Pirhan alueella. Päätös toiminnan alasajosta osana YT-neuvotteluprosessia tapahtui syksyllä-23.

Otetaan käyttöön digitaaliset palvelut ja kehitetään toimintamalli, jolla episodiasiakkuudet ja omatoimiasiakkuudet ohjataan ensisijaisesti sähköisiin palveluihin

- lähtötilanne: Sähköiset asiointikäynnit, 21.1% perusterveydenhuollon avohoidon käynneistä (v.2019)
- tilanne syksy 2023: Reaaliaikaisen sähköisen asioinnin kehitys ei näy AvoHIImon tilastoinnissa nousua. Syynä on osin kirjaamis-/tilastointitekniset haasteet potilastietojärjestelmien tiedonvälityksessä. Tilantoissa avosairaanhoidossa on ollut 280 000 reaaliaikaista etäkontaktia 1-10/2023. Chat ja videovastaanottojen mahdollisuus on käytössä kaikilla soteasemilla. Sähköiset viestit asiakkaalta ammattilaiselle odottavat digiklinikkaratkaisua. Nettiterapiat lääkärin läheteellä koko alueella.

Suuntima integroitu osaksi potilastietojärjestelmää ja Omaoloa.

- lähtötilanne: Neuvottelut yhteistyöstä käynnistetty THL:n kanssa OmaOlo integraation mahdollisuudesta
- tilanne syksy 2023: Päätös toiminnan alasajosta osana YT-neuvotteluprosessia syksyllä-23.

Tulostavoitteet työpaketti 2, Digitaalisten palveluiden käyttöönotto perustasolla:

Sähköinen yhteydenotto palveluihin ->

- lähtötilanne: Maakunnan kunnissa käytetään erilaisia sähköisiä palveluita erilaisella aktiivisuudella.
- tilanne syksy 2023: luotu yhtenäinen sähköisen asioinnin portaali, joka mahdollistaa asukkaiden kirjautumisen, vahvan tunnistautumisen, asioinnin suostumusten hallinnan ja yhteystietojen tallentamisen. Asukkaiden ohjaus sähköiseen asiointiin helpottuu, kun kaikki ohjataan samaan osoitteeseen asuinkunnasta riippumatta. Sähköisen asioinnin sisältöjä, kuten ajanvarausmahdollisuuksia ja lomakkeita, on yhdenmukaistettu tavoitteena yhdenvertaiset sähköiset asiointimahdollisuudet. Sähköiseen asiointiin kirjautuneiden määrä v. 2023 oli 148 117.

Luotu matalan kynnyksen sähköinen etäkonsultaatiomalli

- lähtötilanne: Etäkonsultaatioita oli käytössä 9 kunnassa/yt-alueella
- tilanne syksy 2023: Hankkeen yhtenä tavoitteena oli tuottaa maakunnallinen konsultaatiomalli erityisesti peruspalvelujen toimintaoja tukemaan. Hanketta edeltävästi tiedettiin, että fysiatrian

palveluissa on malli, jonka käyttöä voitaisiin laajentaa. Valitettavasti malli jäi paikalliseksi, ja toiminta hiipui resurssipuutteeseen. Hankkeen aikana pilotoitiin mielenterveys- ja päihdeasiantuntijasairaanhoidajien konsultointia Pirha-chatin kautta. Ohjattiin myös konsultaatioihin teams-chat tai videoyhteyden kautta, edellyttäen että potilaan/asiakkaan henkilötietoja ei kirjata chatiin. Kokeilujen aikana todettiin, että konsultaatioiden mahdollistaminen edellyttää myös tehtäväkohtaisen osaamisen varmistamista. Konsultaatiomahdollisuus ei saa johtaa asiakkaan eteenpäin siirtämiseen aiheetta, vain siksi että konsultaatio on mahdollinen. Hankkeen aikana konsultaatioiden tarpeet on tunnustettu, ja kun tekninen ratkaisu löytyy, etäkonsultaatioita voitaneen edistää nopeastikin.

DigiFinland tuoteperhe: tavoitteena käyttöönottaa laajasti DigiFinlandin tuoteperheestä Omaolo kokonaisuudessa olemassa olevat sisällöt

- lähtötilanne: Alkukartoituskyselystä nousee esiin, että OmaOlon oirearviot ovat käytössä n=6 kunnassa tai yhteistoiminta-alueella. Kunnista tai yhteistoiminta-alueista n=8 oli tehnyt suunnitelmaa OmaOlon käyttöönotosta tai sen laajentamisesta. Sähköinen terveystarkastus käytössä yhdellä toimijalla.
- tilanne syksy 2023: Digitaalisten palvelujen kehityksen painopisteinä Pirkanmaan hyvinvointialueella ovat digiklinikka ja kotiin vietävät digipalvelut. Digiklinikka on tarkoitus käynnistää laajamittaisesti 1.5.2024 alkaen ja palvelukysyntää pyritään ohjaamaan nimenomaan digiklinikkaan. Muiden digipalvelujen tarvetta on arvioitu palvelujen selkeyden ja kustannustehokkuuden näkökulmasta ja päädytty irtisanomaan Omaoloon ja Omasuuntimaan liittyvät palvelusopimukset.

Terveyskylä-tuoteperhe

- lähtötilanne: Terveyskylä palvelua käytetään 7 kunnassa tai yhteistoiminta-alueella. Terveyskylä.fi palvelusta käytössä olivat useimmiten kylässä olevat talot.
- tilanne syksy 2023: Pirkanmaan hyvinvointialue irtautui Terveyskylän Omapolku-ohjelmiston ja digihoitopolkujen käytöstä kesällä 2023 ja Terveyskylän teknisen ylläpidon sopimus päättyy v. 2024. Mielenterveystalo-verkkopalvelun käyttöä jatketaan.

Päivystysapu numero laajasti käytössä Pirkanmaan kunnissa

- lähtötilanne: Päivystysavun ympärivuorokautinen palvelunumero käyttöön 2021.
- tilanne syksy 2023: Päivystysapu numero laajasti käytössä Pirkanmaan kunnissa

eNappi

- lähtötilanne: pyydä apua-nappi rakentumassa sähköiseen perhekeskukseen
- tilanne syksy 2023: Huoli ilmoituslomake ja yhteydenotto sosiaalihuollon viranomaiseen lomakkeet käytössä työikäisten sosiaalityön palveluissa, pyydä apua-lomake lapsiperheiden palveluihin käytössä, Kotitorin yhteydenottolomake käytössä

Videovastaanotto ja chat-palvelut

- lähtötilanne: chat-palvelu käytössä asiakkaan suuntaan kolmessa kunnassa. Chat-yhteydeksi koetaan myös teams ja skype. Videovälitteisiä etävastaanottoja tai -konsultaatioita oli käytössä joidenkin toimijoiden (asiakas-ammattilainen-ammattilainen) välillä n=8
- tilanne syksy 2023: Pirkanmaalla on määritely, että etävastaanotto tarkoittaa chat- ja/tai -videoasiointia. Hyvinvointialueella on käytössä videovastaanottoalusta, jonka kautta ammattilaisten on mahdollisuus hyödyntää videoyhteyttä asiakastapaamisessa sekä lisäksi esimerkiksi moniammatillisissa tiimitapaamisissa. Videovastaanottojen systemaattisen edistämisen toimintamallin tavoitteena on siirtyä satunnaisesta käytöstä videovastaanottojen säännölliseen hyödyntämiseen kautta palvelulinjojen. Asettamalla selkeät tavoitteet ja aikataulu käyttöönotolle yhteistyössä linjajohdon kanssa saadaan toteutettua koulutukset kohdennetusti ammattiryhmittäin. Hyvinvointialueen aloitettua Pirha-chat palveluun on perustettu useita eri ammattilaisten chat-huoneita eli chat palveluita. Jokaiseen chatin aloittavaan yksikköön tarjotaan mallin mukaista koulutusta, jotta chat-palvelu voitaisiin avata mahdollisimman sujuvasti. Luotu Pirkanmaan hyvinvointialueen neuvolachat-palvelun toteuttamisen malli. Pirkanmaan hyvinvointialueen neuvolachat-palvelu on ensimmäinen kaikille pirkanmaalaisille yhdenvertaisesti saatavissa oleva chat-palvelu

Sähköisten todistusten ja lausuntojen käyttöönotto

- lähtötilanne: lomakekirjo heterogeeninen.
- tilanne syksy 2023: Luotu sähköisten lomakkeiden yhtenäistämisen toimintamalli ja tuotettu sähköisiä lomakkeita kolmessa prioriteetissa. Lakisääteiset lomakkeet tuotettiin ennen hyvinvointialueen aloittamista, runsaasti käytetyt lomakkeet alkuvuodesta ja lomakkeiden tuottamista sähköisiksi on edelleen kehitetty. Pirkanmaan hyvinvointialueelle luotujen sähköisten lomakkeiden kokonaismäärä 12/2023 on 37.

Maakunnallinen asiakaspalautejärjestelmä

- lähtötilanne: sähköinen asiakaspalautekysely on käytössä n=8.
- tilanne syksy 2023: maakunnallisen asiakaspalautejärjestelmän valmistelu on siirtynyt toiseen hankkeeseen. Julkaistu yhteinen asiakaspalautelomake, NPS:n jatkuva kehitystyö.

OmaPirkanmaa: tarkastellaan digisotekeskus ja OmaPirkanmaa suunnittelutyön edistymistä erillisen suunnitelman mukaan

- lähtötilanne: digitaalisten palveluiden lähtötilanne sirpaleinen ja rinnakkaisia ratkaisuja sisältävä
- tilanne syksy 2023: Luotu Pirkanmaan hyvinvointialueen digitaalisten palveluiden tasot-toimintamalli. Malli kuvaa asiakkaan digitaalisten palveluiden eri asiointimahdollisuuksia. Toimintamalli toimii pohjana erilaisissa kehittämiskohteissa lisäämässä ymmärrystä eri palveluista suhteessa ammattilaisen työpanokseen. Malli myös auttaa keskittämään kehittämistä juuri sinne, jossa muutoksen pitäisi olla merkittävä eli että saisimme vahvistettua niitä digitaalisia palveluita, joissa ihminen pärjää itse ja saa avun nopeasti jopa ilman ammattilaiskontaktia.

Tulostavoitteet työpaketti 3, Suun terveydenhuollon saatavuuden ja vaikuttavuuden parantaminen:

Hammashoitajan ja suuhygienistin rooli suunterveydenhuollossa kasvaa

- lähtötilanne: Käyntitietoja ei saatu. Työnjakokäytännöt sekä kehittämistarpeet vaihtelevat kunnittain. Kehittämisehdotuksissa nousi hammashoitajien ja suuhygienistien työpanoksen hyödyntäminen esim. aikuisten hoidon tarpeen arvioissa ja lasten/ aikuisten tarkastuksissa sekä parodontiitin hoidossa
- tilanne syksy 2023: Hanke on tukenut uutta organisaatiota muodostamaan suun terveydenhuollon kokonaisuutta ja siten ollut viemässä aiemmin jo kehitettyjä toimintamalleja käytäntöön. Innokylässä kuvattuna toimintamallit lasten ja nuorten osalta. Suuhygienistien koulutuksen lisäämisen myötä on monialaisuuden rooli vahvistunut suun terveydenhuollossa hankkeen tavoitteiden mukaisesti. 1 vuotiaiden tarkastukset on sähköistetty hankkeen aikana kokonaan ja lisäksi koulutustarjontaa lisätty. Hankkeen alussa käyntitilastoja ei ollut saatavilla, nyt AvoHilmossa muiden ammattiryhmien tapaan. Edelleen on aluekohtaisia eroja siinä, miten työpanos on saatu käyttöön ja mitä erityisvastuita suuhygienisteillä/hammashoitajilla on. Kehitystä siis edelleen tarvitaan. Suuhygienistikäynnit avohilmossa (12/23 ilmoitetun mukaisesti) 65 073 käyntiä / vuosi 2023. Käyntimäärä pysynyt noin v. -22 tasolla. Hammashoitajakäynnit avohilmossa (12/23 ilmoitetun mukaisesti) 23 968 käyntiä / vuosi 2023. Käyntimäärä tuplaantunut edellisvuoteen verrattuna.

Alueellinen suunterveydenhuollon ja muiden sote-ammattilaisten koulutusyhteistyö lisää tietoisuutta suunhoidosta ja lisää suun terveydenhuollon ammattilaisten osaamista ja houkuttelee ammattilaisia maakuntaan

- lähtötilanne: Suun terveydenhuollon johdon kyselyssä ilmeni, että yhtenäistä linjaa alueellisen yhteistyön nykytilasta ei ole. Osa kunnista kokee nykyiseltään toimivan yhteistyön hyväksi ja osa heikoksi. Kehityskohteiksi nähtiin erikoishammashoidon yhteistyö (mm. yhteiset konsultaatiomallit) ja koulutusyhteistyö (mm. suun terveydenhuollon ammatillisen peruskoulutuksen lisääminen, yhteisten työpaikkakoulutusten järjestäminen).
- tilanne syksy 2023: Suuhygienistikoulutus käynnistymässä Tampereella syksyllä 2024 ja yhteistyötä jatkettu. Muuntokoulutus lähihoitajasta hammashoitajaksi käynnistyt 2023 aikana ja on pysyvä toimintamalli. Erikoishammaslääkäriskoulutuksen nykyinen malli kuvattu toiminnan jatkokehittämisen tueksi.

Suunhoidon jatkuvuuden vahvistuminen huomioiden ja yksilöllinen palvelutarve, hoidon jatkuvuus ja oikea-aikaisuus sekä asiakkaan osallistaminen ja sitoutuminen omahoitoon vähentävät korjaavien hoitojen tarvetta.

- lähtötilanne: Kutsujärjestelmä käytössä hoidon jatkuvuuden turvaamisessa, erityisesti lapsilla ja nuorilla, muuten vähäisesti
- tilanne syksy 2023: Suun terveydenhuollon yksilöllinen omahoitosuunnitelma on otettu käyttöön Pirkanmaalla. Toimintamallien juurruttaminen osaksi uuden organisaation toimintaa. Hyvinvointialueen aloitus on vähentänyt vastaanotto toiminnan ja suun terveydenhuollon yhteiskehittämistä, joka on palautumassa hiljalleen aiemmalle hyvälle tasolle.

Huomion kiinnittäminen asiakastyytyväisyyteen ja vaikuttavuuden edistämiseen arvoperusteisen terveydenhuollon näkökulmasta.

- lähtötilanne: vaikuttavuustietoa kerätään 3/10 kunnassa. Asiakaspalautetta kerättiin 8/10 kunnassa.
- tilanne syksy 2023: Mallinnettu ja valmis käyttöön otettavaksi. NHG:n laatu- ja vaikuttavuusmittaristo koulutetaan koko suun th henkilöstölle.

Tunnistetaan suunhoidon tarve entistä paremmin paljon muita sote-palveluita tarvitsevilta, sujuvoitetaan hoidontarpeen arviota ja siten suunhoidon piiriin ohjautumista.

- lähtötilanne: Suun th:n johdon alkukartoituskyselyssä nousi esiin suun terveydenhuollon ja päihde- ja mielenterveyspalveluiden, elintapaohjauksen ja sosiaalipalveluiden välinen vähäinen yhteistyö. Ratkaisukeinoina nähtiin yhteisten toimintamallien ja hoitopolkujen luominen moniammatillisesti ja suun terveydenhuollon palvelujen ulkopuolella olevien tuominen säännöllisen hoidon piiriin.
- tilanne syksy 2023: Suun terveydenhuolto on ollut mukana monialaisen yhteistyön toimintamallin laadinnassa ja muiden ammattiryhmien edustajia on ollut mukana suun terveydenhuollon toimintamallien laadinnassa/heitä on kuultu sisältöjen suhteen. Lisäksi on luotu yhteisiä käytäntöjä suun terveydenhuollon ja avosairaanhoidon välille. PirSOTE- hankkeen aikana yhteistyön tiivistäminen onnistunut erinomaisesti. Hyvinvointialueen rakentuminen osin haitannut yhteistyötä, mutta rakenteissa suun terveydenhuolto on osa avopalvelut kokonaisuutta ja tulevaisuus on valoisa.

Tulostavoitteet työpaketti 4, Perustason päihde- ja mielenterveyspalveluiden vahvistaminen:

Perustasolla vahvempi osaaminen mielenterveys- ja päihdekysymyksissä

- lähtötilanne: tk-kyselyssä 4 organisaatiota arvioi, että heidän perustasolla työskentelevällä henkilöstöllään alle 10 %:lla on päihde- ja/tai mielenterveystyön lisäosaamista, 7 organisaatiota arvioi sitä olevan 10-29 %:lla ja 4 arvioi sitä olevan 30-60%:lla henkilöstöstä. Missään osaamista ei ollut yli 60 %:lla henkilöstöä
- tilanne syksy 2023: Työkalupakkikoulutuksia on jatkettu vuoden 2023 aikana. Rinnalle on tullut Terapiat etulinjaan hankkeen mukainen koulutuskokonaisuus. Miepä-asiakkaan hoidon prosessista on tehty geneerinen malli, jonka avulla jatketaan hoidon yhtenäistämistä koko alueella.

Asiakkaat saavat oikea-aikaisesti ja helposti pmt -hoidon tarpeen arvioinnin

- lähtötilanne: tk-kyselyssä 13/15 organisaatiota ilmoitti, että heillä on matalan kynnyksen mielenterveys- ja päihdepalvelut. Palvelumuodot (kuka vastaanottaja, kuinka usein, onko jonoja) vaihtelivat paljon ja eroa oli jonkin verran myös päihde ja mielenterveysperusteisten palveluiden välillä
- tilanne syksy 2023: Vastaanotto toimintaan kaikille soteasemille on palautettu oma päihdepotilaiden hoito pois keskitetyistä ratkaisuista. Soteasemista raportoi saaneensa koulutusta päihdepotilaiden kohtaamiseen 4/23 mennessä 19/26. Päihdesairaanhoidajan konsultaatio on tukemassa koko alueen kaikkia ammattilaisia.

Perustason toimijat saavat konsultaatiot erityistasolta joustavasti ja sujuvasti

- lähtötilanne: tk-kyselyn mukaan 13/15 organisaatiossa on käytössä psykiatrin konsultaatiot, muodot ja tiheys vaihtelivat paljon: puhelinvastaanotot, sovitut käynnit, paperikonsultaatiot, sähköiset etäkonsultaatiot, yhteiset tiimit, oma psykiatri
- tilanne syksy 2023: Psykiatrian selvitystyöhön osallistumisen kautta tuotu hankkeen kehittämää konsultaatiomallia osaksi organisaatiota. Konsultaatiomalli käynnistyy tammikuussa 2024. Laajempi käyttöönotto digiklinikan alustaan tukeutuen. Alueelliset erot psykiatrian saatavuudessa edelleen merkittävät, kehitetään osana psykiatrian selvitystyön mukaista toimintaa.

Tulostavoitteet työpaketti 5, Kuntoutuksen saatavuuden parantaminen:

Laadittu Pirkanmaan lääkinnällisen kuntoutuksen yleinen toimintamalli, kattaen kehittämistoimenpiteen mukaisesti prosessitavoitteet tarpeen tunnistamisesta prosessin seurantaan ja arviointiin

- lähtötilanne: Toimenpide käynnistyy syksyllä 2022 ja sitä tullaan kehittämään lääkinnällisen kuntoutuksen kehittämissuunnitelman kautta.
- tilanne syksy 2023: Pirkanmaalle on luotu THL:n kuntoutuksen yleistä toimintamallia mukailleen Pirkanmaan kuntoutuksen yleinen toimintamalli, joka pohjautuu Kuntoutuksen uudistamisen toimintasuunnitelmaan. Pirkanmaan kuntoutuksen yleisen toimintamallin tarkoituksena on raamittaa kuntoutuspalveluiden toteuttamista Pirkanmaalla. Yleisen toimintamallin mukaisesti on kehitetty muita kuntoutuksen alaprosesseja ja toimintamalleja, huomioiden kuntoutustarpeen tunnistamisen, arvioinnin, suunnitelman, päätökset, palvelut ja etuudet, kuntoutujan ympäristöä koskevat toimenpiteet, prosessin seurannan ja arvioinnin. Myös ikäkohtaisia kuntoutuspalveluiden kehittämiseen liittyviä erityistarpeita on huomioitu esim. lasten ja aikuisten hyvän arviointi- ja terapiasuunnitelman laatimisen ohjeissa.

Laadittu työkyvyn tuen tarpeen tunnistamisen kehittämiseksi työkyvyn tuen tarpeen malli. 2) Luotu yhtenäiset osallisuutta vahvistavat sosiaalisen kuntoutuksen käytännöt ja toimintamallit Pirkanmaan alueelle sekä määritelty sosiaalisen kuntoutuksen palvelun myöntämisperusteet sekä ryhmätoiminta. "

- lähtötilanne: Toimenpide käynnistyi 2/2022. Sote-keskukset ja työllisyyspalvelut pohtivat, miten kehittävät työkyvyn tuen tarpeessa olevien arviointia jatkossa. 2) Sosiaalisen kuntoutuksen kehittäminen käynnistyi 2/2022
- tilanne syksy 2023: Työkyky-talon osalta mallintaminen tehtiin työkykyhankkeessa. PirSOTE hankkeessa ei päästy jatkamaan laajan kokonaisuuden jatkokehittämistä, koska hyvinvointialueella palveluiden organisoituminen hyvinvointialueelle siirryttäessä tapahtui hitaasti. PirSOTE hankkeessa priorisoitiin kehittäminen työkykykoordinaattoreiden toiminnan mallintamiseen.

Asiakas saa tule-oireeseen avun saman tai seuraavan vuorokauden sisällä ja palautuu työ- ja toimintakykyiseksi nopeammin. Lääkäriaikoja vapautuu samassa suhteessa kuin fysioterapeutilla on suoravastaanottoaikoja.

- lähtötilanne: Kuntoutuksen seurantakyselyssä ft-suoravastaanottomalli käytössä 15/15 sotekeskuksessa, malli 11/15 hoitoketjun mukainen. 7/15 sote-keskuksessa suoravastaanotto-aikojen täyttöaste toistaiseksi alhainen. 13/15 sote-keskuksessa ft:n suora vastaanoton hoitoon pääsy alle 7vrk (3/22 tilanne).

- tilanne syksy 2023: Fysioterapeutin suoravastaanottomalli on vakiintuneessa käytössä koko Pirkanmaalla 15/15 alueella. Ft.n suoravastaanotolle pääsyn ka. oli 9/23 5,4vrk (Sd 0-14vrk). Suoravastaanottoon erikoistuneita fysioterapeutteja on Pirhassa n. 59

Asiakas asuu kotona pidempään toimintakykyisenä, laituskuntoutusjaksojen tarve vähenee. Ammattilaisten asiantuntijuus ja resurssit kohdennetaan optimaalisesti asiakkaan toimintakyvyn tukemiseksi.

- lähtötilanne: Pirkanmaan kotikuntoutusmalli valmistunut 12/2021. Seurantakyselyssä 15/15 alueella Pirkanmaan kotikuntoutusmalli on käytössä, osassa malli sovelletusti.
- tilanne syksy 2023: Kotikuntoutuksen toimintamalli on Pirhassa yhteisesti käytössä.

Etäkuntoutuksen- ja etävastaanottojen määrä lisääntyy sote-keskuksissa ja etävastaanotot tulevat tukemaan kasvokkain tapahtuvien fysio-toiminta- ja puheterapioiden toteuttamista.

- lähtötilanne: Etävo-toimintaa on kehitetty eniten kotikuntoutuksessa. Kotikuntoutuksessa etävastaanotto-toimintaa käytössä n=8/15, suunnitteilla n=2/15. Avokuntoutuspuolella etävo-toimintaa on käytössä n= 1/15 (VideoVisit), kehitteillä n= 9/15, ei käytössä eikä vielä työn alla n=5/15. Omaolon alaselän oirearvio käytössä n=14/15, joista n=10/14 ajanvarausintegraatio on jo käytössä tai rakenteilla.
- tilanne syksy 2023: 10/2023 aikana tehtiin yhteensä 19 videovastaanottoja ja tarjottuja aikoja oli 84. Videovastaanottojen käyttöä tuetaan v. 2024 aikana ja jatkossa kohdennetut ammattilaiset tulevat tekemään vastaanottoja. Myös kotikuntoutuksen videovastaanottojen tekemistä tullaan jatkamaan v. 2024 aikana kun kotikuntoutuksen työntekijät saavat käyttöönsä Etähoiva-tabletteja. Myös sähköisen ajanvarauksen tuotteita on valmisteltu ja tuotteet on tarkoitus ottaa käyttöön heti, kun Pirhan sähköinen järjestelmä ne mahdollistaa. Sähköinen ajanvaraus helpottaa ammattilaisen työtä, kun ajanvarauksen ja päätöksen videovastaanottokäynnistä tekee asiakas.

Lääkinnällisen kuntoutuksen kehittämistä tukemaan rakennettu alueellinen läku-verkosto. Laadittu lääkinällisen kuntoutuksen kehittämisen tiekartta vuosille 2022-2023. Fysioterapiasuunnitelmien laatiminen yhdenmukaistettu. Lääkinnällisen kuntoutuksen myöntämisen perusteet ja arviointiosaaminen ovat yhtenäisemmät Pirkanmaalla.

- lähtötilanne: Lääkinnällisen kuntoutuksen kehittämisen tiekartta pitkälle hahmoteltu. Valtakunnalliset läku-kriteerit määrittelevät valmistelua
- tilanne syksy 2023: Lääkinnällisen kuntoutuksen kehittäminen on edennyt suunnitellun mukaisesti. Pirkanmaalle on kehitetty mm. lääkinällisenä kuntoutuksena hankittavien kuntoutuspalveluiden toimintamalli. Lisäksi on kehitetty työntekijöiden ohjeet lasten ja aikuisten hyvän arviointi - ja terapiasuunnitelman laatimiseksi. Ohjeita ja toimintamallia on juurrutettu Pirhaan v. 2023 aikana ja se on yhteisesti käytössä.

Selvitetään Promis-toimintakykymittarin soveltuvuutta ryhmämuotoisessa terapiassa fysioterapian tulepotilailla. Tavoitteena kerätä n=100 potilaasta koostuva aineisto, jossa on tehty Promis-toimintakykymittarin alku- ja loppumittaukset.

- lähtötilanne: Pirkanmaan tutkimussuunnitelma lähetetty ohjeiden mukaisesti STM:lle, Tampere ja sen eri sote-keskukset toimivat tutkimusaineiston kerääjänä.

- *tilanne syksy 2023: Toimintakykymittaritutkimuksen aineisonkeruu toteutui lähes suunnitellusti. Tampereella kerättiin n. 80 asiakkaan aineisto syksyn 2022-kevään 2023 aikana*

Tulostavoitteet työpaketti 6, Ikäihmisten palvelut:

- *Työpaketti 6:n toteutus siirtyi vuoden 2022 alussa osaksi Tulevaisuuden kotona asumista tukevat palvelut Pirkanmaa -hanketta (PirKOTI)*

Tulostavoitteet työpaketti 7, Perhekeskus osaksi sote-keskuspalvelua:

Maakunnallinen perhekeskustoimintamallin suunnitelma on laadittu

- *lähtötilanne: Perhekeskukset, kohtaamispaikat ja LAPE-työryhmät Pirkanmaan kunnissa - tilannekuva syksy 2019, THL:n kysely perhekeskuksista 11/2020. Vuoden 2019 lopulla Pirkanmaan kunnissa perhekeskus toimi 12 kunnassa (19 vastaajaa). Perhekeskukset toimivat verkostomaisesti. Useissa kunnissa perhekeskustoiminta on vielä jäsentymätöntä ja tarvitaan johtamisen, koordinoinnin ja toimintatapojen selkiyttämistä. Kohtaamispaikkatoiminnan kehittäminen vielä alussa.*
- *tilanne syksy 2023: Perhekeskuksen johtamisrakenne ja toimenpide kokonaisuus valmis. Perehdytyksen ja käyttöönoton tueksi valmistuneet perhekeskuksen käsikirja ja verkkotreeni. Näistä kokonaisuuksista löytyvät keskeisimmät toimintamallit ja kuvaus yhteisestä toimintakulttuurista.*

Maakunnallisen sähköisen palvelutarjottimen sisällöt on luotu. Maakunnallisesti kehitettävät sähköiset palvelut on valittu ja niihin liittyvää kokeilutoimintaa toteutettu

- *lähtötilanne: Kehittämistyö pohjautuu vuosina 2016 – 2018 LAPE -hankkeessa käynnistettyyn sähköisen perhekeskuksen muutosprosessiin. (ks. Asiakas on aina oikealla ovella -julkaisu). Huomioidaan hankkeen jälkeisenä aikana toteutettu sähköisten palveluiden kehittämistyö sekä hankesalkku5 osalta toteutettava kysely 11/2020. Aiemman LAPE-kehittämisen myötä sähköisen palvelutarjottimen kehittämistyö on ollut pysähdyksissä, sillä tuolloin jäätiin odottamaan kansallista ratkaisua. Maakunnallisesti yhtenäisen sähköisen perhekeskuksen palvelutarjotin nähdään keskeisenä tarpeena.*
- *tilanne syksy 2023: Sähköisen perhekeskuksen sisällöt luotiin, kun ajatuksena oli kuntakohtaisten sähköisten perhekeskusten käyttöönotto. Nyt tavoitteena on perustaa Pirkanmaan oma sähköinen perhekeskus, jossa painopiste on entistä vahvemmin digitaalisen asioinnin lisäämisessä perhekeskustoimintaan. Sähköisen perhekeskuksen kokonaisuus siirtyy Kestävän kasvun ohjelman Hoppu-hankeeseen.*

Toimintamalli alueellisten ja maakunnallisten toimijoiden yhteistyön toteuttamisesta ja koordinaatiosta on laadittu

- *lähtötilanne: Maakunnallisten asiantuntijaverkostojen toiminta ja tilannekuva on kuvattu Pirkanmaan LAPE-muutosagentin loppuraportissa 2019*

- tilanne syksy 2023: Monialainen kumppanuus on rakennettu osaksi perhekeskustoimintakokonaisuutta.

1. Maakunnallinen suunnitelma Lapsivaikutusten arviointimenetelmän käyttöönotosta on laadittu, 2. Menetelmä on otettu käyttöön osassa Pirkanmaan kuntia. 3. Lapsibudjetoinnin käyttöönotto.

- lähtötilanne: Tilannekuva on kuvattu Pirkanmaan LAPE-muutosagentin loppuraportissa 2019. Kysely 11/2020: sote-johtajat, Pirkanmaan LAPE-työryhmä, kuntien LAPE-työryhmät
- tilanne syksy 2023: Lapsivaikutusten koordinoitiehdotus valmis. Maakunnallinen koordinointi ei ole hankkeen lopussa selkeästi sovittuna ja se jää toteutettavaksi hankkeen jälkeiseksi ajaksi. Sisältyy siltaamissuunnitelmaa

Maakunnallisesti kehitettävät asiakaskokemusta vahvistavat toimintamallit on valittu ja niihin liittyvää kokeilutoimintaa on toteutettu

- lähtötilanne: Kehittämistyö pohjautuu vuosina 2016 – 2018 LAPE -hankkeessa käynnistettyyn muutosprosessiin. Hankevalmistelun yhteydessä maakunnan asiantuntijaverkostojen toimijat ovat tarkentaneet kehittämisen painopisteitä. (ks. hankkeen valmistelumateriaali)
- tilanne syksy 2023: Kokemusasiantuntijamalli valmis, ilmiölähtöisen työskentelyn ja osallisuuden toimintamalli valmis., Pirha tasolla koottu lasten, nuorten ja perheiden palveluihin asiakaskokemus ja osallisuus verkosto, joka lähtee toteuttamaan Pirhan asiakaskokemus ohjelmaa lapsi- ja perhe-erityisyys huomioiden

1. Systeemisen työotteen maakunnallinen tuki- ja koordinaatiomalli on luotu; 2. Osaamista vahvistavia koulutuksia ja työpajoja on toteutettu

- lähtötilanne: Tilannekuva on kuvattu Pirkanmaan LAPE-muutosagentin loppuraportissa 2019.
- tilanne syksy 2023: Systeemisen toimintamallin koordinoitimalli valmis. Koordinoitivastuu siirtyy Pirhan perhepalveluille. Minun tiimini toteutustapa monialaisessa työssä systeminen.

1. LP-menetelmän maakunnallinen tuki- ja koordinaatiomalli on luotu, 2. Osaamista vahvistavia koulutuksia ja työpajoja on toteutettu

- lähtötilanne: Tilannekuva on kuvattu Pirkanmaan LAPE-muutosagentin loppuraportissa 2019. Kasvun tuki ry:n tilastot koulutettujen määrästä ja koulutukseen osallistuneista.
- tilanne syksy 2023: Lapset puheeksi menetelmän koordinaatio sovittu jatkettavaksi Pirhan perhepalveluihin. verkosto koostuu monialaisista toimijoista ja koordinoitimalli siihen valmis.

1. Maakunnallinen monitoimijainen matalan kynnyksen palvelu- ja asiakasohjausmalli on laadittu ja otettu käyttöön, 2. Maakunnallisesti kehitettävät toimintamallit on valittu ja niihin liittyvää kokeilutoimintaa on toteutettu

- lähtötilanne: Kehittämistyö pohjautuu vuosina 2016 – 2018 LAPE -hankkeessa käynnistettyyn muutosprosessiin. Hankevalmistelun yhteydessä maakunnan asiantuntijaverkostojen toimijat ovat tarkentaneet kehittämisen painopisteitä
- tilanne syksy 2023: työikäisten sosiaalityön ja vammaispalvelun osalta on kehitelty laajemmalla kokoonpanolla asiakasohjausmallin geneeristä mallia, mutta myös työikäisten sosiaalityön ja

vammaispalvelun omaa asiakasohjausmallia esimerkkinä muun muassa lähitori/ kotitori ja vammaispalvelun prosessit ja työikäisten asiakasneuvonnan prosessi. Linkittyy digikehittämiseen muun muassa chat- palvelu ja Pirbotti. Myös yhteisökeskustoiminnan ohjaus- ja neuvontatyön kehittäminen on Pirsote kehittämistä.

Maakunnallisesti kehitettävät varhaisen tuen toimintamallit on valittu ja niihin liittyvää kokeilu- ja kehittämistoimintaa on toteutettu

- lähtötilanne: Kehittämistyö pohjautuu vuosina 2016 – 2018 LAPE -hankkeessa käynnistettyyn muutosprosessiin. Hankevalmistelun yhteydessä maakunnan asiantuntijaverkostojen toimijat ovat tarkentaneet kehittämisen painopisteitä ja esittäneet konkreettisia kehittämistoimenpiteitä.
- tilanne syksy 2023: Vanhemmuuden tuen portaat malli valmis, vaativien eropalveluiden verkosto toiminnassa ja toimintamalli vaativiin erotilanteisiin käytössä, Nepsy palvelupolun asiakaskokemusosuus valmis, adhd-hoitopolun maakunnantason diagnosoinnin yhdenmukaistaminen käynnistynyt, nepsy palvelupolun toteutussuunnitelma tehty, erilaisia vanhemmuuden tuen kokeiluita toteutettu, Perhepolkumallin kouluttajat koulutettu perhekeskustasoisesti ja asukkaille suunnattu verkkokoulutus otettu käyttöön, perheasioidensovittelun maakunnallinen malli valmis

1. Kuntakohtaiset opiskeluhuollon saatavuutta vahvistavat suunnitelmat on laadittu, 2. Maakunnallisesti kehitettävät monialaiset, yhteisölliset, lapsilähtöisyyttä vahvistavat toimintamallit on valittu ja niihin liittyvää kokeilu- ja kehittämistoimintaa on toteutettu

- lähtötilanne: Kehittämistyö pohjautuu vuosina 2016 – 2018 LAPE -hankkeessa käynnistettyyn muutosprosessiin. (ks. Asiakas on aina oikealla ovella -julkaisu). Hankevalmistelun yhteydessä maakunnan asiantuntijaverkostojen toimijat ovat tarkentaneet kehittämisen painopisteitä.
- tilanne 2023: Opiskeluhuollon tavoitekokonaisuus valmis kesäkuussa 23. Syksyllä lisätty tavoitteisiin kuraattorin käsikirja, joka on valmis ja ilmiölähteen työskentelyn kokeilut- toteutettu mm. Sastamalassa yhdessä järjestötoimijoiden kanssa

Nuorten (13-25-vuotiaiden) monialaisten matalan kynnyksen mielenterveys- ja päihdepalvelukokonaisuuksiin liittyvää kokeilu- ja kehittämistoimintaa on toteutettu, kuvattu ja arvioitu

- lähtötilanne: Hankevalmistelun yhteydessä maakunnan asiantuntijaverkostot ovat esittäneet tarpeen nuorten matalan kynnyksen palvelukokonaisuuksien kehittämiseksi. Hyödynnetään kehittämistyössä kehitteillä olevia ja käyttöön otettuja toimintamalleja (mm. Tampereen kaupungin nuorisovastaanoton toimintamalli, johon on mahdollista kytkeä myös maakunnallinen konsultaatorakenne, sekä Ylöjärven kaupungin nuorten intensiiviyksikkömalli. (ks. hankkeen valmistelumateriaali)
- tilanne syksy 2023: Työ aloitettu ja saatu osittain konkretisoitua, ei vielä maakunnallistettua. Työ sillattu Kestävän kasvun ohjelman Hoppu-hankkeeseen.

Tulostavoitteet työpaketti 8, Lastensuojelun yhdenmukaiset toimintakäytännöt ja saatavuus:

- Lastensuojelun tärkeimmät tuotokset:
 - Lastensuojelun organisoituminen ja työnkuvien yhdistäminen
 - systeemisen työn koulutussuunnitelma ja koordinaatiomalli

- Lomakkeiden yhtenäistäminen
- Arvioinnin työkirja
- Lapsen oikeudet lastensuojelussa esiteen valmistuminen

•

Tulostavoitteet työpaketti 9, Maksuton ehkäisy:

Selvitys maksuttoman ehkäisyn nykytilanteesta. Esitys hyvinvointialueen päätöksentekoon maksuttomasta ehkäisystä alle 25-vuotiaille Pirkanmaalla.

- lähtötilanne: laaditaan selvitys
- tilanne syksy 2023: Selvitys valmis ja käyttöön otettu koko Pirkanmaan hyvinvointialueen laajuinen toimintamalli alle 25-vuotiaiden maksuttomaan ehkäisyyn.

Alle 25-vuotiaiden maksuttoman ehkäisyn hoitopolku

- lähtötilanne: Ehkäisypalvelujen järjestämisen tavat ja toimintamallit vaihtelevat Pirkanmaalla.
- tilanne syksy 2023: käyttöön otettu maksuttoman ehkäisyn hyvinvointialueen laajuinen alle 25-vuotiaiden maksuttoman ehkäisyn hoitopolku

Tulostavoitteet työpaketti 10, Lasten ja nuorten psykososiaalisten menetelmien vahvistaminen perustasolla:

Juurruttaa näyttöön perustuvia psykososiaalisia interventioita lasten ja nuorten sosiaali- ja terveyspalveluihin.

- lähtötilanne: lasten ja nuorten psykososiaaliset menetelmät eivät käytössä koko maakunnassa
- tilanne syksy 2023: Pirkanmaalla valmistui 146 IPC-osaajaa, IPC-koulutus on vielä kesken 47:llä henkilöllä. Cool Kids -osaajia valmistui 21 ja koulutus on vielä kesken 47:llä henkilöllä

2. Toiminnan painotuksen siirtäminen raskaista palveluista ehkäisevään ja ennakoivaan työhön

Hankkeen tulostavoitteet ja prosessitavoitteet

Ennaltaehkäisyä ja ennakointia tarkastellaan kolmen hyötytavoitenäkökulman kautta. Nämä ovat hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen sekä hyvinvointikertomuksen ja muiden vastaavien suunnitelmien uudenlainen toimeenpano, varhaisen tuen ja matalan kynnyksen palvelut ja järjestöyhteistyö sekä ylisukupolvisen huono-osaisuuden ehkäisy. Näiden hyötytavoitenäkökulmien kautta on valmisteltu kolmen työpaketin kokonaisuus, joiden toteuttamiseen edetään prosessitavoitteiden kautta.

Työpaketit ja niiden sisäiset prosessitavoitteet ovat:

11. Sote-peruspalvelujen prosessien uudistaminen: pirkanmaalaiset asiakaslähtöiset palveluprosessit
12. Moniammatillisten elintapaohjauksen palvelupolkujen käyttöönotto

13. Koronapandemian aiheuttama tuen tarve

Arvioinnin mittarit/kriteerit

Kriteerit, joilla hankkeen tavoitteiden toteutumista arvioidaan, on kuvattu erillisessä arviointiliitteessä.

Tiedonkeruun ja arvioinnin menetelmät

Oma-arvioinnin tietoja kerätään asiakas- ja potilastietojärjestelmistä, kuntatoimijoille, substanssiverkostoille ja sidosryhmille osoitettavien kyselyjen, asiakaspalautteiden sekä oman hanketyön kautta.

Arviointia toteutetaan analysoimalla saatua tietoa suhteessa hankkeen hyöty- ja prosessitavoitteisiin.

Lähtötilanteen arvioinnin tulokset

Lähtötilanteen arvioinnin tulokset löytyvät erillisestä liitteestä.

Tehdyt kehittämistoimenpiteet ja prosessitavoitteiden seurannan ja arvioinnin tulokset

Toimenpide-> tilanne syksy 2023

Tehdyt kehittämistoimenpiteet työpaketti 11, Sote-peruspalvelujen prosessien uudistaminen:

- Sote-keskusten monialainen asiakaslähtöinen palveluprosessi: -> laadittu Monialaisen yhteistyön opas yhteistyössä avoterveydenhuollon kanssa. Oppaasta pidettiin kolme samansisältöistä koulutustilaisuutta julkistamistilaisuuden lisäksi. Minun tiimini- toimintamalli on kuvattu*
- Hyvinvointialueen yhteiset erityisasiantuntijatiimit -> mallinnettu ja oltu mukana erilaisten erityisasiantuntijatiimien luomisessa ja kehittämisessä*
- Kotiin ja lähiyhteisöihin annettavien palvelujen kehittäminen -> Yhteisökeskus ja yhteisöneuvonnan palvelu on kuvattu. Lähitori ja Kotitori kehittämistä on tehty vammaispalvelun osalta. Lähitoriverkostojen työkäytäntöjä on yhtenäistetty ja heille on annettu koulutusta asiakas- ja palveluohjauksen osalta. Suuntimaa pilotoitu työikäisten sosiaalityössä hyvinvointikysymysten osalta. Käyttöönottosuunnitelma laadittu vammaispalveluissa RAI-Id vuodelle 2024. Laadittu Moodle-verkkokoulutukset Minun tiimini ja vammaispalvelun osalta sekä Intro perehdytysmateriaali vammaispalveluihin. Oiva health laitteiden koulutuksen järjestäminen vammaispalvelun asumispalveluyksiköille*
- Asiakas- ja palveluohjaus -> Asiakasohjausta kehitetty yhdessä muiden palvelulinjojen kanssa tavoitteena geneerinen asiakasohjausmalli, määritelty käsitteet. Palvelulinjoittain jatkettu asiakasohjauksen kehittämistä.*
- Yhteistyö kolmannen sektorin kanssa -> Yhteisökeskustoimintamalli on laadittu ja malli kuvattu Innokylään samoin kuin yhteisökeskustoimintaan linkittyvä yhteisöneuvontatoiminta.*
- Asiakasosallisuuden vahvistaminen SOTE-keskuksissa -> Asiakaskokemuksen ja - osallisuuden osalta hanke on tukenut Pirhan yhteisen suunnitelman tekemistä ja sen osalta vastuu siirtynyt hankkeen aikana strategiayksikköön.*

Tehdyt kehittämistoimenpiteet työpaketti 12, Moniammatillisten elintapaohjauksen palvelupolkujen käyttöönotto:

- kuntakohtaiset keskustelut x2, a' 30 min.
- Työstetty alueellisen ravitsemusohjauksen, hoidon ja johtamisen mallia
- mallinnettu alueellista liikuntaneuvontaprosessia
- viimeistelty kulttuurihyvinvointisuunnitelma

Tehdyt kehittämistoimenpiteet työpaketti 13, Koronapandemian aiheuttama tuen tarve:

Toimenpide-> lähtötilanne 1.1.2022

- Mallinnetaan ja pilotoidaan 16-17-vuotiaiden nuorten palveluiden asiakaslähtöisiä toimintamalleja. Painopisteenä kohtaaminen nuoren ehdoilla, koulupudokkuuden ehkäiseminen, peliongelmat, Perhepiste Nopea-tyyppinen toiminta sekä ryhmätoiminta. -> Toimenpiteen tavoitteet sisältyvät suuressa määrin muihin kokonaisuuksiin, esim. Elämä edessä Pirkanmaa -malli ja opiskeluhuollon kokonaisuuteen.
- Mallinnetaan ja pilotoidaan kotiin jalkautuvan työn asiakaslähtöisiä toimintamalleja, painopisteenä perheen konkreettinen ohjaaminen kotona. Kartoitetaan, kehitetään ja mallinnetaan neuvolan perheohjauksen sisältöjä, sisältäen sähköiset ratkaisut ja ryhmätoimintaa. Luodaan matalan kynnyksen perheohjauksen malli, pilotoidaan moniammatillista Perhepolku-mallia. -> Perhepolku verkkokurssi käytössä koko maakunnassa, koulutettu yli 200 ohjaajaa toteuttamaan ryhmämuotoista menetelmää.

Tulostavoitteiden seurannan ja arvioinnin tulokset

Tulostavoite -> tilanne syksy 2023

Tulostavoitteet työpaketti 11, Sote-peruspalvelujen prosessien uudistaminen:

Kunnissa toiminnassa asiakkaan kannalta merkityksellisiä monialaisia tiimejä

- lähtötilanne: Kunnissa/alueilla toimii erilaisia monialaisia tiimejä. Lähtötilanteessa ei ole yhteistä määritelmää, mitä monialainen tiimi tarkoittaa ja mikä voidaan sellaiseksi laskea.
- tilanne syksy 2023: tunnistettu erilaiset monialaiset tiimit ja niiden toiminnan periaatteet. Luotu yhteistyössä terveydenhuollon kanssa monialaisen yhteistyön prosessimalli. Monialaisen yhteistyön opas on laadittu yhteistyössä avoterveydenhuollon kanssa ja se on julkaistu Intrassa ja kuvattuna Innokylään. Oppaan jatkokoordinoinnista sovittu vuoden 2023 lopulla. Minun tiimini- toimintamalli on kuvattu ja otetaan käyttöön tiekartan mukaisesti sote-asemilla ja perhekeskustoiminnassa. Stop- työryhmä toiminta laajentunut Tampereen toiminnasta koko Pirhan laajuiseksi palveluksi.

Seudullisia erityisasiantuntijatiimejä, jotka tukevat lähityöntekijän työskentelyä asiakkaan kanssa

- lähtötilanne: Lähtötilanteessa ei ole tarkkaa tietoa kaikista alueella toimivista erityisasiantuntija ryhmistä. Myös määritelmä ko. tiimeiltä puuttuu. Erityisasiantuntijatiimien rakentamisessa eivät ole kaikki Pirkanmaan kunnat mukana, joten ko. työtehtävän suhteen edetään tarpeen mukaan.
- tilanne syksy 2023: Pirkanmaan sosiaali- ja kriisipäivystys 24/7 sekä virka-aikainen päivystys mallinnettu ja muuttunut Pirhan laajuiseksi, Jälkihuollon palvelu tullut Pirhan laajuiseksi yhteiseksi tiimiksi, Lupa- ja valvontayksikkö muuttui Pirhan laajuiseksi, omais- ja perhehoidon sekä henkilökohtaisen avun yksikkö ja näistä omaishoito laajeni koko Pirhan laajuiseksi,

apuvälineyksikkö muuttui Pirhan laajuiseksi palveluksi. Vammaispalvelun liikkumisen tuen tiimi on perustettu ja palvelee koko Pirhaa. Työkykytalon osalta mallinnus tehty työkyky -hankkeessa. Nepsy-tukitiimi mallinnettu ja jatkokehittäminen jatkuu Hoppu-Hankkeessa.

Kunnissa on vähintään kolme uutta avausta lähipalveluksi

- lähtötilanne: Matalan kynnyksen palveluja kehitetty vuosien ajan Pirkanmaan kunnissa. Pirkanmaan tasoista koordinoitua ei ole. Hankkeen aikana pyritään kartoittamaan tarkemmin kokonaisuutta ja kannustaa kuntia löytämään kolme uutta lähipalveluavausta.
- tilanne syksy 2023: Yhteisökeskus ja yhteisöneuvonnan palvelu on kuvattu ja otettu käyttöön Pirhassa muutamilla paikoilla mm L8 ja toimintamalli on kuvattuna Innokylään. Toiminnan jatkokehittäminen ja laajentaminen tapahtuu linjan ja Hoppu- hankkeen yhteistyönä. Lähitori ja Kotitori kehittämistä on tehty vammaispalvelun osalta. Lähitoriverkostojen työkäytäntöjä on yhtenäistetty ja heille on annettu koulutusta asiakas- ja palveluohjauksen osalta. Suuntimaa pilotoitu työikäisten sosiaalityössä hyvinvointikysymysten osalta. OmaSuuntiman käyttö Pirhalla päättyy 4/2024 . Työikäisten sosiaalityön linjalla asiakasraatitoiminta on laajentunut koko Pirhan laajuiseksi. Käyttöönottosuunnitelma laadittu vammaispalveluissa RAI-Id vuodelle 2024. Laadittu Moodle-verkkokoulutukset Minun tiimini ja vammaispalvelun osalta sekä Intro perehdytysmateriaali vammaispalveluihin. Oiva health laitteiden koulutuksen järjestäminen vammaispalvelun asumispalveluyksiköille.

Asiakas- ja palveluohjausmalli valmis

- lähtötilanne: kuntien asiakasohjausmallit ja -tavat eriäviä
- tilanne syksy 2023: Asiakasohjausta kehitetty yhdessä muiden palvelulinjojen kanssa geneeristä asiakasohjausmallia. Linjattu 5/2022, että asiakasohjaus tapahtuu palvelulinjakohtaisesti. Asiakasneuvonnan, asiakasohjauksen ja palveluohjauksen käsitteet määriteltä hyvinvointialueelle. Mallinnettu yhdessä matalankynnyksen asiakasohjausta (sis. nettisivut, chatpot, chat, sote-luuri, linjakohtainen neuvonta ym.). Työikäisten sosiaalityön palveluissa aloitettu koko hyvinvointialueen yhteinen asiakasneuvontapalvelu, jossa keskitetysti käsitellään puhelut, chat, huoli- ilmoitukset. Palvelulinjoittain jatkettu asiakasohjauksen kehittämistä esimerkiksi työikäisten sosiaalityö ja vammaispalvelut. Työikäisten sosiaalityössä aloittanut koko hyvinvointialuetta palveleva neuvonta, jossa käsitellään eri puhelin- ja viranomaisyhteydenotot. Asiakasohjausprosessiin linkittyy vahvasti myös kehitetyt mallit mm pirbotti, chatpalvelut, puhelin ym toiminnot yhdessä digisalkun kanssa. Sosiaalihuollon konsultaatio kuvattuna työikäisten sosiaalityön osalta. Työkykykoordinaattoripilotointi sote-asemilla toteutettu ja kuvattu Innokylään. Sosiaalisen kuntoutuksen malli pilotointi ja kuvattu Innokylään. Päihde- ja mielenterveysasiakkaiden asumispalveluiden prosessia ja sosiaalihuollon päihdeprosessin kuvaaminen aloitettu. Vammaispalvelun asiakasohjausprosessin kuvaaminen aloitettu ja lähitorien/ Kotitorin henkilöstöä koulutettu vammaispalvelun osalta.

Kehitetään kaikille avoimia yhteisökeskuksia kansalaistoiminta- ja järjestölähtöisesti, alueen erityispiirteet huomioiden

- lähtötilanne: Suunnittelua ei ole käynnistetty kansalaistoiminta- ja järjestölähtöisten yhteisökeskusten kehittämiseksi hyvinvointialueelle

- tilanne syksy 2023: Yhteisökeskustoimintamalli on laadittu ja malli kuvattu Innokylään samoin kuin yhteisökeskustoimintaan linkittyvä yhteisöneuvontatoiminta. Tampereella toimii 2 yhteisökeskusta ja Akaassa 2. Toiminnan jatkokehittämistä ja toiminnan laajentamista hyvinvointialueella tehdään palvelulinjalla ja Hoppu -hankkeen kehittäjien toimesta. Pirkanmaalainen lähitoriverkosto palvelee koko Pirkanmaan asukkaista päihde- ja mielenterveyskuntoutujia ja ikäihmisiä sekä vammaisasiakkaita kotona asumisen tukena.

Asukasosallisuuden vahvistaminen

- lähtötilanne: kuntien tavat toteuttaa asiakasosallisuutta vaihtelevat
- tilanne syksy 2023: Yhteisökeskustoiminnassa ja lähitoritoiminnassa järjestöt ovat keskeisiä toimijoita ja mukana toiminnan kehittämisessä ja toteuttamisessa. Minun tiimini -toimintamallin kehittämisessä ja toimintamallin käyttöönotossa on ollut mukana järjestötoimijoita. Järjestöt ovat yksi osa Minun tiimini -toimijoista. Lähitorikehittämisessä on tehty yhteistyötä järjestöjen kanssa ja hyte-toiminnan kanssa tehtävän yhteistyön osalta. PirKoti- hankkeen loppuraporttiin on kirjattu ikäihmisten osalta tehty yhteistyö lähitorien järjestöyhteistyön osalta. Asiakaskokemuksen ja -osallisuuden osalta hanke on tukenut Pirhan yhteisen suunnitelman tekemistä ja sen osalta vastuu siirtynyt hankkeen aikana strategiayksikköön. Asiakasraatitoiminta on laajentunut koko Pirhan laajuiseksi toiminnaksi. Kokemusasiantuntijamallia työstetään hyvinvointialueen käyttöön. Rakenteellinen sosiaalityö otettu käyttöön koko Pirhan alueella (tiimi) ja rakenteellisen sosiaalityön raportointi. Sosiaalisen kuntoutuksen palvelun pilotoinnissa sekä yhteisöneuvonnan osalta tehtiin PEI-mittariin perustuvat kyselyt hankkeen aikana ja ne raportoitu toimintamallien yhteyteen Innokylässä. Minun tiimini- toimintamallissa otettu käyttöön asiakaskokemuskysely, jossa kysytään muutama PEI-mittarikysymys sekä NPS mittarikysely. Sosiaalisen raportoinnin laajentuminen koko Pirhan alueelle ja siihen raportoinnin menetelmä. Ikäihmisten osalta asiakaskokemuskehittämistä tehty PirKoti- hankkeessa.

Tulostavoitteet työpaketti 12, Moniammatillisten elintapaohjauksen palvelupolkujen käyttöönotto:

Työikäisten elintapaohjauksen moniammatillinen palvelupolku on valmis

- lähtötilanne: Työikäisten elintapaohjauksen moniammatillinen palvelupolku on valmis käytettäväksi 2/23 kuntaa
- tilanne syksy 2023: Kaikki kunnat julkaisseet vuoden 2023 "Hyvinvointia elintavoilla" verkkosivustollaan kunnan tuottamat työikäisten elintapaohjauksen palvelut. Pirhan käynnistymisen myötä näiltä poistettu Pirhan tuottamat elintapaohjauksen palvelut. Monessa kunnassa tulossa verkkosivujen uudistus, minkä vuoksi "hyvinvointia elintavoilla"-verkkosivustoa ei ole loppuvuodesta päivitetty.

Rakennettu elintapaohjauksen alueellinen pilottimalli ravitsemusohjauksesta

- lähtötilanne: Elintapaohjauksen alueellisen pilottimallin valmistelua ravitsemusohjauksesta ei ole aloitettu
- tilanne syksy 2023: Alueellinen ravitsemusohjauksen, hoidon ja johtamisen malli on valmis ja toimeenpannaan Pirhan ravitsemusterapiayksikön kautta. PirSOTE-hankkeessa ei rakennettu

operatiivista Pirhan HYTE- ja EPT-johtamisen rakennetta ja se puuttuu vielä Pirhasta. Ravitsemusmallia ei ole voitu vielä implementoida kokonaisuuteen.

PUHTI-hankkeen laajentaminen maakuntaan

- *lähtötilanne: Kuntien lkm, joissa PUHTI-hankkeen tietoja hyödynnetään kunnan hyvinvointityössä: 1/23*
- *tilanne syksy 2023: Kaikkien 23 kunnan hyvinvointikoordinaattoreilla on käyttöoikeudet PUHTI-raporttiin. PirSOTE-rahoituksella PUHTI-raportti vuonna 2023 Pirhan ja kuntien käytettävissä.*

Hyvinvointialueen sotekeskuksen alueellinen hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen koordinaatiomalli on valmis

- *lähtötilanne: Alueellisen HYTE-koordinaation mallin valmistelua ei ole käynnistetty*
- *tilanne syksy 2023: Alueellisen HYTE- ja EPT-yhteistyön kokonaisuuden malli (Pirkanmaan kahden kolmion vastinparimalli) on valmis ja käytetty alueellisen yhteistyön rakenteiden mallina.*

Potilastietojärjestelmiin on rakennettu hakusovellus, jolla elintapaohjaustietoa raportoidaan kunnan hyvinvointikertomukseen

- *lähtötilanne: Potilastietojärjestelmässä on hakusovellus, jolla elintapaohjaustietoa saadaan kunnan hyvinvointikertomukseen 0/23 kuntaa*
- *tilanne syksy 2023. Hakusovellusta ei otettu kehitettäväksi PirSOTE-hankkeessa*

SOTEKU-tehtävien sisältö on suunniteltu osaksi alueellisen HYTE:n koordinaatiomallia

- *lähtötilanne: SOTEKU-tehtävien sisällön suunnittelua ei ole aloitettu*
- *tilanne syksy 2023: Alueellisen HYTE- ja EPT-yhteistyön kokonaisuuden malli (Pirkanmaan kahden kolmion vastinparimalli) on valmis ja käytetty alueellisen yhteistyön rakenteiden mallina. SOTEKU-tehtäviin liittyvä Pirkanmaan alueellinen kulttuurihyvinvointisuunnitelma hyväksytty Pirhassa helmikuussa 2023 ja toimeenpano käynnistetty syksyllä 2023 Pirhan ja RRP2-hankkeen rahoituksella.*

Pirkanmaan SOTEKU-palvelutarjotin on valmis käyttöön otettavaksi

- *lähtötilanne: SOTEKU-tehtävien sisällön suunnittelua ei ole aloitettu*
- *tilanne syksy 2023: SOTEKU-tehtäviin liittyvä Pirkanmaan alueellinen kulttuurihyvinvointisuunnitelma hyväksytty Pirhassa helmikuussa 2023 ja toimeenpano käynnistetty syksyllä 2023*

Kunnassa on kirjattu ehkäisevän päihdetyön (EPT-) yhdyshenkilö

- *lähtötilanne:*
 - *a) Kunnan EPT-rakenteet ja moniammatilliset vastuut on kirjattu 3/23 kuntaa*
 - *b) Kunnan EPT-rakenteet ovat valmisteilla 6/23 kuntaa*
 - *c) Kunnassa on kirjallisesti nimetty EPT-yhdyshenkilö ja tämän vastuut 3/23 kuntaa*
 - *d) Kunnassa ei ole kirjallisesti nimettyä EPT-yhdyshenkilöä 3/23 kuntaa*
- *tilanne syksy 2023:*

- a) Kunnassa on kirjallisesti nimetty EPT-yhdyshenkilö ja tämän vastuut 13/ 23 kuntaa
- b) Kunnassa on kirjallisesti nimetty EPT-yhdyshenkilö, mutta vastuutehtäviä ei ole kirjattu 4/ 23 kuntaa
- c) Kunnassa ei ole kirjallisesti nimettyä EPT-yhdyshenkilöä 6/ 23 kuntaa

Kunnassa kirjattu ehkäisevän päihdetyön (EPT) rakenteet

- *lähtötilanne:*
 - a) Kunnan EPT-rakenteet ja moniammatilliset vastuut on kirjattu 5/ 23 kuntaa
 - b) Osa kunnan EPT-rakenteista ja moniammatillisista vastuista on kirjattu 6/ 23 kuntaa
 - c) Kunnan EPT-rakenteet ovat valmisteilla 9/ 23 kuntaa
 - d) Kunnan EPT-rakenteita ei ole kirjattu 2/ 23 kuntaa
- *tilanne syksy 2023:*
 - a) Kunnassa on nimetty lakisääteinen EPT-toimielin 23/ 23 kuntaa
 - b) Kunnassa on kirjallisesti nimetty EPT-yhdyshenkilö/-koordinaattori 17/ 23 kuntaa
 - c) Kunnassa on nimetty moniammatillinen EPT-työryhmä 23/ 23 kuntaa
 - d) Kunnassa on tehty EPT-suunnitelma 18/ 23 kuntaa

Alueellisen EPT-tuen malli on valmis

- *lähtötilanne:* Alueellisen EPT-tuen mallin valmisteluun on koottu toimijat
- *tilanne syksy 2023:* Pirhassa on aluehallituksen iltakoulussa hyväksytty alueellinen ehkäisevän päihdetyön suunnitelma. Sen tultua hyväksytyksi aluevaltuustossa viimeistellään alueellinen EPT-vuosikello, joka sisältää myös alueellisen EPT-tuen. Alueellisen HYTE- ja EPT-yhteistyön mallin myötä Pirhassa EPT-suunnittelupäällikkö

Tulostavoitteet työpaketti 13, Koronapandemian aiheuttama tuen tarve:

Mallinnus 16-17-vuotiaiden nuorten asiakaslähtöisistä toimintamalleista maakunnan erilaisten toimintamallien arviointien myötä.

- *lähtötilanne:* laaditaan selvitys toimintamalleista
- *tilanne syksy 2023:* Työ liittyy nuorten mielenterveys – ja päihdepalvelujen kehittämiseen (mm. Elämä edessä-malli) Elämä edessä mallin jatkokehittämisen päätös tehdään vuonna 2024, kun saadaan nuorten mielenterveystyön kokonaisuus maakunnallisesti selkeäksi. Malli valmis ja joissakin kunnissa käytössä.

Laadittu matalan kynnyksen perheohjauksen malli. Pilotoitu perhepolku 6 kk ryhmiä. Asiakaskokemusta ja vaikuttavuutta tarkasteltu työskentelyn ajan.

- *lähtötilanne:* laaditaan kysely perheohjauksen malleista
- *tilanne syksy 2023:* Perhepolku verkkokurssi käytössä koko maakunnassa, koulutettu yli 200 ohjaajaa toteuttamaan ryhmämuotoista menetelmää.

3. Palveluiden laadun ja vaikuttavuuden parantaminen

Hankkeen tulostavoitteet ja prosessitavoitteet

Laadun ja vaikuttavuuden hyötytavoitetta tarkastellaan Pirkanmaalla viidestä hyötytavoitenäkökulmasta: tutkimus ja kehittämistoiminta osaksi peruspalveluja, tiedolla johtaminen, osaavan sote-henkilöstön turvaaminen, sote-palvelujen kirjaamiskäytäntöjen turvaaminen ja omavalvonta sekä potilasturvallisuus. Näitä hyötytavoitteita edistetään kahden työpaketin ja sisäisten prosessitavoitteiden kautta:

- 14. Peruspalveluiden tutkimus- ja kehittämistoiminnan vahvistaminen*
- 15. Sote-keskukset ja tiedolla johtaminen*

Arvioinnin mittarit/kriteerit

Kriteerit, joilla hankkeen tavoitteiden toteutumista arvioidaan, on kuvattu erillisessä arviointiliitteessä.

Tiedonkeruun ja arvioinnin menetelmät

Oma-arvioinnin tietoja kerätään asiakas- ja potilastietojärjestelmistä, kuntatoimijoille, substanssiverkostoille ja sidosryhmille osoitettavien kyselyjen, asiakaspalautteiden sekä oman hanketyön kautta.

Arviointia toteutetaan analysoimalla saatua tietoa suhteessa hankkeen hyöty- ja prosessitavoitteisiin.

Lähtötilanteen arvioinnin tulokset

Lähtötilanteen arvioinnin tulokset löytyvät erillisestä liitteestä.

Tehdyt kehittämistoimenpiteet ja prosessitavoitteiden seurannan ja arvioinnin tulokset

Toimenpide-> tilanne syksy 2023

Tehdyt kehittämistoimenpiteet työpaketti 14, Peruspalveluiden tutkimus- ja kehittämistoiminnan vahvistaminen:

- Kehitetään sote-peruspalveluiden tkio-toimintaa -> edistetty Kaupin yliopistollisen sote-keskuksen suunnitelmaa*
- Vahvistetaan monialaisten kehittäjätiimien rakenteita, toimintaa ja osaamista sote-keskuksissa-> vahvistettu monialaisia rakenteita ja toimintaa mm. Minun tiimini-toimintamallin kehittämisen myötä sekä systeemisten työotteen kehittämisen välityksellä. Tavoitteeksi asetettu, että jokaisella sote-asemalla on kehittäjätiimi*
- Laadun, vaikuttavuuden ja asiakas- ja potilasturvallisuuden parantaminen-> viimeistelty ja toimeenpantu Pitkäaikaissairauksien seurantamalli. vahvistettu kehittämisen rakenteita. Oltu mukana kansallisessa mittarikehityksessä.*

Tehdyt kehittämistoimenpiteet työpaketti 15, Sote-keskukset ja tiedolla johtaminen:

- Tiedolla johtamisen menetelmien nykyaikaistaminen -> hanke tukenut ja osallistunut hyvinvointialueen tietojohdamisen yksikön tiedolla johtamiseen. Säännöllisiä nostoja*

kehittämispäivissä. Toteutettu mittauksia niin asiakaskontaktien lukumäärissä kuin ratkaisukyvykkyyden selvittämiseksi.

- Kirjaamiskäytäntöjen yhdenmukaistaminen. Pilotoidaan ja yhtenäistetään elintapaohjauksen kirjaamiskäytännöt-> Yhtenäisen Pirha pegasoksen käyttöönotto ja sähköisten palveluiden yhtenäistäminen on yhdenmukaistanut Pegasoksen osalta toimintatapoja. Muiden avosairaanhoidon järjestelmien suhteen on aikaa kulunut yhdenmukaisuuksien etsimisessä ja korjaamisessa perusasioissa, kuten vakuutuslaskutuksissa. Ymmärrys on lisääntynyt vuoden aikana lähiesihenkilötasolla asti siinä, että varsinaisen kirjaamisen lisäksi tulee seurata merkityksellisen kirjaamisen osuutta. Esimerkkinä on epämääräisten diagnoosien käyttäminen vs. tarkat koodit. Elintapaohjauksessa käytettävät kansalliset koodit saatiin järjestelmiin vasta syksyllä 2023. Hankkeen mahdollistama tuki rajoittui johdon ja tietojohdantamisen yksikön tukemiseen HYTE-kertoimen merkityksestä ja elintapaohjauksen koodien tärkeydestä. Uutta kirjaamiskilpailua ei pystytty tekemään tarkoituksista huolimatta. Organisaatiossa oli välttämätöntä keskittyä perustyöhön ja hoitotakuulain kirjaamisen vaatimuksiin. Sosiaalihuollon osalta koottu kirjaamisvalmentajat yhteen ja suunniteltu kirjaamiskäytäntöjen tukemista.
- Asiakas- ja potilastietojärjestelmien konsolidaatiot ja sosiaalihuollon Kanta-palveluiden käyttöönotto -> Hanke tukenut sekä asiakastietojärjestelmän että potilastietojärjestelmän kilpailutusta työpanoksella ja antaen oppia erityisesti kirjaamiseen/tietojohdantamiseen liittyen. Vuosien 201-2022 aikana kirjaamisen yhtenäistämiseen sekä järjestelmien erovaisuuksien ymmärtämiseen panostettu, joka mahdollistanut Pirhan perusterveydenhuollon kirjaamistyöryhmän syntymisen ja aktiivisen työskentelyn 2023. Päävastuu vuonna 2023 muilla kuin hankkeella. Sosiaalihuollon Kanta-palveluiden projekti on käynnissä.

Tulostavoitteiden seurannan ja arvioinnin tulokset

Tulostavoite -> tilanne syksy 2023

Tulostavoitteet työpaketti 14, Peruspalveluiden tutkimus- ja kehittämistoiminnan vahvistaminen:

Luotu yliopistollinen sote-keskus yhteistyössä yliopiston ja ammatillisten oppilaitosten kanssa. Luotu yhteinen verkostomainen kehittämisalusta. Luotu peruspalveluihin tutkimuksen ja kehittämisen toimintamalli.

- lähtötilanne: valmisteltu yhteistyön sopimusrakennetta
- tilanne syksy 2023: Luotu sopimusrakenne yhteistyölle

Jokaisessa sote-keskuksessa pysyvät kehittäjäosaajien tiimit.

- lähtötilanne: Tiimien muodostaminen käynnistetty v. 2021
- tilanne syksy 2023: Vuoden 2023 lopulla käytännössä jokaiselta asemalta tiimi löytyi, mutta toimintamallit vaihtelevia. Tiimien muodostumista haastaa palveluverkkouudistus ja sitä myöden myös henkilöiden vaihtuvuus asemien välillä.

Kansansairauksien seurantamalli käytössä, OmaOlon sähköinen terveystarkastus käytössä, THLn laatu- ja vaikuttavuusmittarit käytössä arvioinnissa, laaditaan yhteinen asiakas- ja potilasturvallisuussuunnitelma

- lähtötilanne: ei yhtenäistä kansansairauksien seurantamallia, Omaolon terveystarkastus käytössä yhdellä toimijalla.
- tilanne syksy 2023: Pitkäaikaissairauksien seurantamallin sisällöt hyväksytyt käyttöön avopalveluiden linjalla. Keväällä 2023 toteutetussa seurantakyselyssä 60 % Tampereen ulkopuolisista kunnista oli käytössä pitkäaikaissairauksien seurantamalli ja Tampereella yhdellä 11:sta sote-asemasta. Kyselyn mukaan seurantamallia käytetään hoidon tarpeen arvioinnin tukena sekä terveys- ja hoitosuunnitelmien yhteydessä. Varsinaiseen käyttöön ottoon on panostettu nimenomaan syksyn 2023 aikana. Seurantamallin sisältö on hyväksytty käyttöön koko avopalveluiden linjalla. Työkalun käyttö ja sen edellyttämä jatkuva sisällön päivittäminen jatkuu vastaanotto toiminnan vastuulla hankkeen päättyessä. Hyvinvointialueella päätettiin syksyllä 2023 luopua OmaOlon käytöstä. Sitä ennen kehittämisessä mukana, korvaavaa ei toistaiseksi raporttia kirjoittaessa. Kansallisessa mittarikehityksessä oltu mukana tietojohdamisen yksikön johtaessa toimintaa vuonna 2023. Terveys- ja hoitosuunnitelman osana huomioitu potilasturvallisuussuunnitelma. Omavalvontayksikön alaisuudessa kehitetty laajemmin asiakas- ja potilasturvallisuussuunnitelmia, joihin hanke antanut konsultaatiotukea.

Tulostavoitteet työpaketti 15, Sote-keskukset ja tiedolla johtaminen:

Laadittu tiekartta maakunnallisesta tiedolla johtamisesta, etenemisestä, tavoiteltavista tuloksista ja menetelmämuutoksista

- lähtötilanne: tiedolla johtamisen toimintatavat ja -rakenteet vaihtelevat kunnissa ja yt-alueilla, tiedolla johtamisen tiekartta valmistuu 11/2020
- tilanne syksy 2023: työ siirtynyt hyvinvointialueen tietojohdamisen yksikön vastuulle

Yhtenäiset kirjaamiskäytännöt maakunnassa

- lähtötilanne: tilanne heterogeeninen eri puolilla maakuntaa
- tilanne syksy 2023: Kirjaamisen yhdenmukaistamisen vastuu siirtynyt Pirhan tietojohdamisen yksikölle, jota hanke tukenut. Asia jäi keväällä organisaation käynnistymiseen liittyvien haasteiden sekä uusien järjestelmien kilpailutuksien jalkoihin. Tärkeänä asiana on uusissa järjestelmissä kirjaamisen käyttöönotto huomioiden muuttuneet vaatimukset kansallisesti.

Luotu edellytykset yhdenmukaiselle toiminnalle Pirkanmaalla perusterveydenhuollon potilastietojärjestelmien rakenteita ja käyttötapoja yhtenäistämällä

- lähtötilanne: Pirkanmaan kuntien ja yt-alueiden potilastietojärjestelmien tilanne hyvin heterogeeninen
- tilanne syksy 2023: Perusterveydenhuollon potilastietojärjestelmissä ei muutosta. Osallistuttu järjestelmäkilpailutuksen valmisteluun

Kansallisesti sovitut mittarit ja maakunnallisesti sovitut omat yhteiset mittarit

- lähtötilanne: AVOHilmo selvitys tehty.
- tilanne syksy 2023: Avosairaanhoidon mittariston kehittäminen hankkeella vuoden 2022 loppuun saakka. Valmistautuminen erityisesti hoitotakuun kiristymiseen ja siihen liittyviin mittarointeihin huomioiden kansallinen kehitys. Saatavuus ja jatkuvuusmittareiden lisäksi panostettu

hyvinvointialuerahoituksen mittariston ymmärtämiseen ja toiminnan kehittämiseen niistä tarpeista, mm. HYTE-mittaristo. Mittarit siirtyneet tietojohdamisen vastuuyksikön tehtäväksi vuodelle 2023; Tuettu työtä hankkeesta.

InterRAI-mittariston käyttöönoton laajentaminen

- lähtötilanne
- tilanne syksy 2023.: Painopiste ollut ikäihmisten palveluiden ja PirKoti- hankkeen kehittämisessä. Myös vammaispalveluissa laadittu käyttöönoton suunnitelma RAI-id osalta vuodelle 2024

4. Palveluiden monialaisuuden ja yhteentoimivuuden varmistaminen

Hankkeen tulostavoitteet ja prosessitavoitteet

Monialaisuutta ja yhteentoimivuutta tarkastellaan asiakkuuksien segmentoinnin ja differentoinnin avulla, sosiaalihuollon ja perusterveydenhuollon palveluiden integroimisella, luomalla sujuvia konsultaatiokanavia ja erityisasiantuntijapalveluja perustasolle sekä implementoimalla elintapaohjauksen palvelupolkuja sote-palveluihin ja kunnan palveluihin. Tavoitteita edistetään seuraavien työpakettien kautta:

16. Monialaisen yhteistyön työkalut
17. Sote-keskusten sähköiset konsultaatiot

Arvioinnin mittarit/kriteerit

Kriteerit, joilla hankkeen tavoitteiden toteutumista arvioidaan, on kuvattu erillisessä arviointiliitteessä.

Tiedonkeruun ja arvioinnin menetelmät

Oma-arvioinnin tietoja kerätään asiakas- ja potilastietojärjestelmistä, kuntatoimijoille, substanssiverkostoille ja sidosryhmille osoitettavien kyselyjen, asiakaspalautteiden sekä oman hanketyön kautta.

Arviointia toteutetaan analysoimalla saatua tietoa suhteessa hankkeen hyöty- ja prosessitavoitteisiin.

Lähtötilanteen arvioinnin tulokset

Lähtötilanteen arvioinnin tulokset löytyvät erillisestä liitteestä.

Tehdyt kehittämistoimenpiteet ja prosessitavoitteiden seurannan ja arvioinnin tulokset

Toimenpide-> tilanne syksy 2023

Tehdyt kehittämistoimenpiteet työpaketti 16, Monialaisen yhteistyön työkalut:

- Segmentoinnin käyttöönotto Suuntiman avulla -> Suuntimapilotoinnit tehtiin työikäisten sosiaalityön palvelussa (hyvinvointikysymykset) ja Lähitorilla (toimintakyky ja kuntoutuskysymykset). Myös Ikaalisten työparimallissa hyödynnetty Suuntimaa systemaattisesti
- Palvelu- ja hoidontarpeen arviointi-> Pirkanmaan hyvinvointialueen käyttöön valmisteltu yhteistyönä kriteereitä, toimenkuvia ja päätösfraaseja työikäisten sosiaalityön, ikäihmisten ja vammaispalvelun sosiaalityön palveluissa. Prosessikuvia on yhtenäistetty työikäisten ja vammaispalveluiden palveluissa. Palvelutarpeen arvioinnin osalta on järjestetty lakikoulutusta ja laadittu ohjeistusvideo sosiaalihuoltolain mukaisen palvelutarpeen arviointiin.
- Minun tiimini -malli -> Minun tiimini -malli valmis, päätetty käyttöönotosta
- Yhteinen asiakassuunnitelma -> Hankkeen aikana pilotoitiin THL hankkeena Avain-mittaria. Minun tiimini- toimintamallissa ja STOP-työryhmässä laaditaan yhdessä asiakkaan kanssa yhteinen asiakassuunnitelma, jonka tiimiin osallistuneet ammattilaiset tarpeellisilta osin tallentavat omiin järjestelmiinsä. Vammaispalvelussa on koulutettu ammattilaisia tunnistamaan monialaisen yhteistyön kohtia, joissa yhteinen asiakassuunnitelma on tarpeellinen. Monialaisen yhteistyön suostumuslomake otetaan hyvinvointialueen yhteiseen käyttöön ja siihen on laadittu ohjeistus ja tämä linkittyy digisalkun keskitetyn suostumuksen hallinnan kehittämiseen.

Tehdyt kehittämistoimenpiteet työpaketti 17, Sote-keskusten sähköiset konsultaatiot:

- Maakunnallinen konsultaatorakenne -> Konsultaatioiden osalta käyttöönotettu Pirhan kanavat kaikissa niissä toiminnoissa, joissa on ollut mahdollista irrottaa resurssia uuden toimintamallin käyttöönottoon. Esimerkkejä tällaisesta on päihdesairaanhoidajan reaaliaikainen chat-konsultaatio, lasten ja perheiden palveluiden yhteinen teams-konsultaatiokanava sekä keskitetyn asiakasohjauksen yhteyteen muodostettu konsultaatiomalli. Suun th osalta mallinnettu niin infektiofokuspoliinikkatoiminnan, oikomishoidon ja perustason suun th & avosairaanhoidon väliset konsultaatorakenteet, jotka odottavat toiminnalta resurssin irrottamista uuden toiminnan käynnistämiseksi.
- Fysiatrian (ja ortopedin) konsultaatiomalli-> Fysiatriin konsultaatiomalli on kehitetty suunnitelman mukaisesti ja jatkunut vuoden 2022 kehitetyn mukaisesti,
- Psykiatrian konsultaatiomalli -> Mallinnettu psykiatrisen sairaanhoitajan keskitetty konsultaatiokanava ja pilotoitu sitä osana avokatkaisuhoidon keskittämistä.
- Sosiaalipalveluiden konsultaatiojärjestelmä -> Kehitys eriytynyt linjojen tarpeista johtuen PirSoten tekemisestä aikuissosiaalityön osalta.

Tulostavoitteiden seurannan ja arvioinnin tulokset

Tulostavoite -> tilanne syksy 2023

Tulostavoitteet työpaketti 16, Monialaisen yhteistyön työkalut:

Suuntima käytössä sosiaalihuollon arviossa

- lähtötilanne: Suuntima käytössä 10/2020 8/15:ssa organisaatioissa
- tilanne syksy 2023: Pirkanmaan hyvinvointialueella OmaSuuntiman ostopalvelusta luovutaan keväällä 2024. Minun tiimini- toimintamallissa ja STOP-työryhmässä pyritään tunnistamaan monialaisen yhteistyön asiakkaat, jotka hyötyvät tiimityöstä ja siinä hyödynnetty Parempi arki-hankkeen aikana kehitettyjä herätteitä.

Luodaan maakunnallinen monialainen palvelutarpeen arvioinnin malli, jossa asiakas saa oikea-aikaisesti avun.

- *lähtötilanne: Palvelutarpeen arvioinnin nykytilaa kartoitettu Kick off päivän työpajassa.*
- *tilanne syksy 2023: Palvelutarpeen arvioinnin osalta on järjestetty lakikoulutusta ja laadittu ohjeistusvideo sosiaalihoitolain mukaisen palvelutarpeen arviointiin. Työparimalleissa esimerkiksi Ikaalisten työparimallissa systemaattisesti tehty hoidon- ja palvelutarpeen arviointia. Lukumääriä ei ole saatu, koska hyvinvointialueen kunnissa on vielä erilliset asiakas- ja potilastietojärjestelmät vuonna 2023 ja erillisille kyselyä lukumääristä ei ole tehty*

Luodaan eri prosessin vaiheissa, sote-keskuksessa monipalveluasiakkaan tunnistamistavat ja yhteiset toiminta mallit

- *lähtötilanne: ei yhteistä toimintamallia*
- *tilanne syksy 2023: Päätetty, että Minun tiimini -toimintamalli otetaan käyttöön kaikilla palvelulinjoilla tiekartan mukaisesti vuosina 2023-2025. Toimintamallin käyttöönotto on aloitettu sovituisissa laajan palvelun sote-aseilla syksyllä 2023. Käyttöönoton tukena Moodle-koulutus. Toimintamalli on kuvattu Innokylään. Toimintamallia tukee monialaisen yhteistyön opas sekä hyvinvointialueella käyttöön otettava monialaisen yhteistyön suostumuslomake (Kela y100) ja siihen laadittu keskitetyn luvituksen prosessi ja ohjeet.*

Sote yhteisten asiakassuunnitelmien käyttöönotto kunnissa

- *lähtötilanne: Käynnistetty THL:n sosiaalihuollon pilotti aikuisten asiakassuunnitelman käyttöön ottamiseksi koko Pirkanmaalla Effica ja Proconsona kunnissa.*
- *tilanne syksy 2023: Hankkeen aikana pilotoitiin THL hankkeena Avain-mittaria. Avain mittaria ei otettu Pirhalla 2023 käyttöön, koska jäätiin odottamaan uutta sosiaalihuollon asiakasjärjestelmää ja siihen tulevaa asiakassuunnitelmalomaketta, jossa voidaan hyödyntää Avain-mittareiden osioita. Minun tiimini- toimintamallissa ja STOP-työryhmässä laaditaan yhdessä asiakkaan kanssa yhteinen asiakassuunnitelma, jonka tiimiin osallistuneet ammattilaiset tarpeellisilta osin tallentavat omiin järjestelmiinsä. Vammaispalvelussa on koulutettu ammattilaisia tunnistamaan monialaisen yhteistyön kohtia, joissa yhteinen asiakassuunnitelma on tarpeellinen. Asiakassuunnitelmien lukumääriä ei ole saatu, koska hyvinvointialueen kunnissa on vielä erilliset asiakas- ja potilastietojärjestelmät vuonna 2023 ja erillistä kyselyä ei tehty. Monialaisen yhteistyön suostumuslomake otetaan hyvinvointialueen yhteiseen käyttöön ja siihen on laadittu ohjeistus ja tämä linkittyy digisalkun keskitetyn suostumuksen hallinnan kehittämiseen.*

Tulostavoitteet työpaketti 17, Sote-keskusten sähköiset konsultaatiot:

- *Fysiatrian etävastaanotto/ etäkonsultaatiomalli on käytössä-> Fysiatriin konsultaatiomalli on kehitetty suunnitelman mukaisesti ja jatkunut vuoden 2022 kehitetyn mukaisesti, mutta suoravastaanottofysioterapeuteille ei ole saatu sairaalapalveluista pysyvää konsultaatiokanavaa. Malli on ollut käytössä erityisesti Tampereella, sillä hyvinvointialueelle siirryttäessä Tampere sai oman fysiatriresurssin, jonka laajentaminen koko alueen käyttöön ei toteutunut suunnitellusti.*
- *Psykiatrian konsultaatiomalli -> Loppuvuodesta 2023 purettiin päihdepsykiatrian jonoa psykiatrikonsultaatiomallia hyväksi käyttäen. Pilotin pohjalta mallinnettiin 2024 käyttöön otettava*

psykiatrian keskitetty konsultaatiomalli, jossa kiireettömissä konsultaatioissa on mahdollista saada psykiatri kiinni virka-aikana ja mahdollistetaan myös yhteisvastaanottojen pitäminen

5. Kustannusten nousun hillitseminen

PirSOTE-hankkeen eri toimenpidekokonaisuuksilla tavoiteltiin sosiaali- ja terveydenhuollon painopisteen siirtämistä varhaisiin ja ennaltaehkäiseviin palveluihin sekä peruspalveluihin.

Sosiaali- ja terveydenhuollon palveluissa on pidemmällä aikavälillä nähtävissä suunta tavoiteltuun toimintakulttuurin muutokseen. Yhtenäistetyt toimintamallit ja rakenteet tuovat kustannussäästöjä, mutta se edellyttää monialaisen työn onnistumista, vahvaa vuorovaikutusosaamista niin johtamisessa kuin operatiivisessa työssä toimijoiden välillä. Kustannusten väheneminen raskaimmista palveluista edellyttää toimintatapojen muutosta varhaisemmassa vaiheessa ja osaamisen vahvistamista ennakoimalla tilanteita. Tämän tavoitteen toteutumisessa on merkityksellistä tiedolla johtaminen ja tiedon käyttöönotto arjen ratkaisuja tehtäessä. Maakunnan kattavat sujuvat tarvelähtöiset palvelupolut tulevat tuomaan kustannussäästöjä.